Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường

HÔ NÀY: 6 TRANG GIÁ 2$

NHẬT BÁO NGHỊ LUẬN CHANH TRỊ KINH TẾ XÃ HỘI VĂN HÓA

Tự Do

TIẾNG NÓI CỦA NGƯỜI VIỆT TỰ DO

Chủ nhiệm: KIỀU-VĂN-LÂN — Tổng Thư ký toà soạn: LÊ-VĂN-TIỀN

Báo-quán: 25-27-29, Võ-Tánh – Saigon – Hộp thư số 653 – Điện thoại tự động 25.521

Năm thứ Chín.—Số 1.710 Chủ Nhật 25-11-62(29 th. 10(âl)Nhâm-Dần) Giá 2 đ.

Cornell University

ĐỌC TRONG SỐ NÀY:

- Đề tài thảo luận tháng 12: «Học để làm gì?» hay là «Bằng cấp và cuộc đời»
- Hậu quả của chiến tranh Ấn-Trung Cộng: cuộc vận động rộng lớn để Ấn biết điều hơn trong vụ Cachemire.–Báo Mỹ đòi gây áp lực với ô. Nê Ru
- Hoa Kỳ thoáng qua mất 1 người Việt Nam.- Các chàng «cọi bờ» Mỹ và thù dân da đỏ.-Công đồng Vatican.-Liêu trai: Nàng Ba Hoa Sen (Trang 3 & 4)

Viện trợ văn hoá bằng vệ tinh!

(AFP)22-11.— Bác sĩ Bond đang dự một hội nghị quốc tế viễn thông bằng vệ tinh vừa cho biết đã thảo xong kế hoạch viện trợ văn hóa bằng vệ tinh cho các nước chậm mở mang.

Bác sĩ các nhân tăng nhiều lắm là 10triệu nếu sẽ điều chỉnh xong kế hoạch. Vệ tinh do một nguồn nguyên tử năng phát động sẽ cho những chuyến 3 tiếng và sẽ bay quanh trái đất trên cao độ 3.600 cây số trên một quỹ đạo 24 tiếng đồng hồ.

Các đặc điểm đó sẽ giúp phổ biến thường xuyên các chương trình văn hoá và truyền hình cho một vùng châm mở mang rộng lớn.

Thiết lập 1 nhà máy bơm nước và một hệ thống ống cái dẫn nước

từ Biên Hoà tới Gia Định

SAIGON.— Tổng Thống Việt Nam Cộng Hòa đã ký Sắc lệnh ngày 22-11-62, cho phép thiết lập một nhà máy bơm nước tại làng Hòa An, tỉnh Biên Hòa và một hệ thống ống cái dẫn nước chôn ngầm dưới đất nối liền nhà máy này với nhà máy lọc nước tại tỉnh Gia Định. Để thực hiện các công tác nói trên, Saigon Thủy Cục được phép sử dụng một khu đất tư giác và một giải đất bề ngang rộng 30 thước, qua các làng Hòa An, Bình Hòa, Bình An, Tân Đông Hiệp, Đông Hòa 2A, (tỉnh Biên Hòa), Linh Xuân Thôn, Tăng Nhơn Phú (tỉnh Gia Định).

Hai cho máy bơm nước và lọc nước nói trên cùng với xưởng máy phụ tùng cần thiết sẽ được thiết lập ở Thủ Đức; đây thuộc trung ương tỉnh vùng lớn nhất lấy nước sông Đồng Nai và Saigon cấp về cho đân chúng Đô Thành. Tổng số chi tiêu và việc này có thể lên tới 17.500.000 Mỹ kim và 700 triệu bạc Việt Nam.

Tướng CHUL

Tên Đại sứ Đại Hàn đã đến Saigon

SAIGON.— Tướng Shin Sang Chul, tân đại sứ Đại Hàn tại Việt Nam, đã đến Saigon hồi 12 giờ rưỡi trưa 23-11, cùng đi với Đại sứ cũ bà Shin Sang Chul và 3 người con.

Đại sứ Shin Sang Chul trước đây là Chuyên Viên Nhà Thờng Tu và giáo hoàng tại Bộ Quốc Phòng Đại Hàn. Sau đó ông là đại diện Đại Hàn trong Uỷ hội quân sự đình chiến thuộc Nhóm Liên Hiệp Quốc Hiệp Quốc. Đại sứ Shin Sang Chul được bà nhiệm đến Saigon thay thế ông Park Tong Jin, vừa được cử làm Đại sứ Đại Hàn ở Ba Tây.

ÔNG L. P. BREEN

giám đốc chương trình Việt ngữ của đài BBC đến thăm Việt Nam

SAIGON.— Ông L. P. Breen, Giám đốc Chương trình Phát thanh Việt ngữ của đài phát thanh Anh Quốc B.B.C. hiện đang đi thăm nhiều tỉnh miền Cao Nguyên và Trung Nguyên Trung Phần.

Ông Breen tới Saigon từ thứ sáu 16-11 vừa qua và sẽ rời khỏi Việt Nam ngày thứ Bảy 8-12.

ANH VÀ MỸ CÙNG VẬN-ĐỘNG

đề Ấn Độ giải hoà với Hồi Quốc

✱ Báo Mỹ hô hào: « không nên giúp ông Nê Ru, mà nên gây áp lực mãi cho đến lúc ông chịu giải quyết việc Cachemire ».

Kút Xếp tập trung quyền hành vào tay Đảng Cộng Sản.

Kút Xếp cũng cố địa vị

(AFP) 22-11.— Thủ tướng Nga vừa quyết định xếp nhập hai cơ quan kiểm soát hiện hữu ở Nga là ủy hội kiểm soát của ủy ban trung ương và ủy hội kiểm soát quốc gia.

Cho nên bây giờ, cơ quan thử nhất có sứ mạng kiểm soát sự thi hành những quyết định của đảng trên mọi cấp và trường phạt những công chức phạm tội. Để chống khác nào một thượng pháp đình hợp kín.

Cơ quan thứ nhì có sứ mạng kiểm soát các công chức hành chánh và kinh tế thi hành những quyết định của chánh phủ. Cơ quan này có tính cách mậthiểm dưới thời Staline.

Khrouchtchev tố cáo sự tham nhũng, hậu quả trực tiếp của hệ thống do Staline thiết lập. Ông chứng minh rằng hệ thống này xuất hiện từ tính thần Staline miệt thị dân chúng và sự quá tin tưởng vào những phương pháp mật thám.

Để xét luận, ông Khrouchtchev cho biết rằng tân ủy ban kiểm soát của đảng và của quốc gia phải là một lợi khí hùng hậu trong tay đảng, một cơ quan có thi quyền phạt và có quyền rộng rãi ».

Hai phái đoàn Anh và Mỹ tại Ấn

AFP— Ông John Tilney, thứ trưởng ngoại giao phụ trách giao tế với Liên hiệp Anh, và trưởng Richard Hull, tổng tham mưu trưởng quân đội Hoàng gia, đã gặp Thủ tướng Ấn Nehru, trước sự hiện diện của SirPaul Gooretboth, cao ủy Anh ở Ấn.

Ông Tilney đã chuyển đệ ông Nehru một thông điệp của Thủ tướng Anh, và hai nhân vật trong phái đoàn Anh đã hội đàm với Thủ tướng Ấn về lãnh đạo ra vẻ cuộc xâm lăng của Trung cộng, cũng các khó xăng Anh viện trợ chánh phủ Ấn.

Hai phái đoàn Mỹ và Anh đề trao đổi quan điểm về tình hình nhân một bữa tiệc cô ông Averell Harriman phụ tá thứ trưởng ngoại giao phụ trách Á châu sự vụ và vị trưởng phái bộ viện trợ Mỹ tham dự.

Sẽ bàn việc Ấn-Hồi

Ô. Duncan Sandys, bộ trưởng thuộc địa kiêm giao tế với Liên hiệp Anh, đã đáp phi cơ rời thủ đô Anh đi Tân Đề Ly.

Ông bộ trưởng Anh, cũng ghé Karachi, cho biết trước khi khởi hành rằng ông sẽ hội đàm với các nhà lãnh đạo Ấn và Hồi về « các vấn đề đo tình hình gây nên ».

Một phát ngôn viên nói rằng ông Duncan Sandys sẽ sẵng thảo luận với các nhà hữu trách Ấn và Hồi về tất cả các vấn đề mà họ đưa ra.

Luận điệu mới lạ của bao Mỹ

(AFP) 23-11.— Sáng nay, tình luận cuộc tranh chấp Ấn độ — Trung cộng, báo Mỹ « New York Herald Tribune » viết: «Năm chắc những vị trí khích lệ vì phe trung lập không ủng hộ ô. Nehru, chánh phủ Bắc kinh có thể tự cho phép chờ đợi trọn mùa đông. Mỹ và Anh có thể lập lại với ô. Nehru lời cam kết cung cấp vũ khí và ủng hộ tinh thần chứ không giúp gì được nhiều về mặt quân sự.

Báo « New York Daily News » nhận xét vấn đề khác đôi chút: « Mỹ không vui vẻ gì trong việc giúp Ấn Độ vì các ông Nehru và Menon thóa mạ Mỹ thường xuyên nhưng để qua một bên sự kiện đó, chúng ta cần phải giúp Ấn Độ vì kẻ kế và tiêu bạc chớ không giúp bình sĩ.»

Nhắc lại rằng Mỹ có một thân hữu vượt hẳn ông Nehru tại phân đất nây trên thế giới là tổng thống Hồi AyoubKhan, tờ báo đề nghị: « Đã đến lúc Mỹ phải dùng áp lực đối với Ấn độ để cho vấn đề Cachemire được giải quyết xong, nhưt là bằng sự tổ chức cuộc trưng cầu dân ý từng được nêu ra. Áp lực nây phải duy trì cho đến khi chánh phủ Ấn ra lịnh mở cuộc trưng cầu dân ý. Mỹ không nên viện trợ quá nhiều cho Ấn độ cho đến thì nào ông Nehru làm thỏa mãn điều kiện nây».

Đảng Quốc Đại không đồng ý nghị Ấn

Thông tấn xã «Press Trust of India» loan báo «ban chấp hành đảng Quốc đại Ấn cho rằng không thể chấp thuận được những đề nghị mới đây của Trung cộng.»

Tại một phiên họp của ban chấp hành hôm thứ sáu, ô. Dinesh Singh, thứ trưởng ngoại giao, nhơn xét rằng những đề nghị của Bắc Kinh đối với Ấn độ có nghĩa buộc Ấn bỏ rơi những đồn Dhola, Kinzemane, Kibitu và Walong ở miền Đông Bắc biên giới, và lết cả 43 đồn Ấn độ ở khuTây.

Nhật xuất cảng xe vận tải qua Ấn Độ

ĐÔNG KINH (AFP) 23-11 Các báo lớn ở Đông kinh loan tin chánh phủ Nhật đã chấp thuận việc xuất cảng chừng 2 000 xe vận tải hạng nặng cho Ấn Độ.

Ấn lập phòng tuyến mới

(REUTER) 22-11.— Binh sĩ Ấn độ đã đào những đường hầm phòng vệ mới gần Missamari, về phía Bắc Tezpur dọc ranh giới các cánh đồng thuộc vùng Assam để sẵn sàng chống đỡ mọi cuộc đe dọa tấn công của Trung cộng.

Hiện Trung cộng đã đưa phương thực hiện đỉnh chiến tại các lãng ở phía Bắc dưới chân núi ở dọc ranh giới các cánh đồng, nhưng các đơn lượng Ấn độ hiện đang đề phòng chờ xem quân địch đỉnh chiến thực sự hay đó chỉ là một cái bẫy.

CUỘC HÀNH QUÂN LỚN

ở phía Đông Bắc Saigon đã kết thúc

- *Chiến khu đặc biệt của V.C. tiếp nhận các đơn vị từ Bắc Việt vào xâm lăng miền Nam xuyên qua • Chiến khu D • đã bị phá hủy.*

Nguồn tin chính thức cho biết: De-ta tức cung cấp bởi các đồng bào Thượng tự nạn. Quân đội Việt Nam Cộng Hòa có mở một cuộc thám sát cường lực ngày 20-11-62 vào ranh giới giữa bốn tỉnh Phước Long, Phước Thành, Quảng Đức, Lâm Đồng và cách Saigon 120 cây số về phía Đông Bắc.

Lực lượng sử dụng trong cuộc tiêm sát này gồm đơn vị quân chính ngày 21. Biệt Động quân và các lực lượng biệt cách địa phương có không quân yểm trợ.

Quân ta chỉ gặp sự chống cự yếu ớt. Sau 3 ngày lực soát ta đã bắn chết 10 Việt-cộng, bắt sống 3 tên thuộc đơn vị chánh quy và thương binh lên « Bắc », 1 carbine, 1 radio và một số vũ khí thô sơ.

Ngoài ra, quân ta đã phá hủy nhiều cơ trại gồm:

28 nhà, 2 rạn cơ khí hoy, 2 cho lúa chứa 400 gạo, 1 hầu bí mật và 1 cống ngầm xuống.

Cơ quan tình báo của các tỉnh ta ước tính đã thu được, thì Việt-cộng đã đường vang mạ để thành lập một chiến khu đặc biệt với binh lực ya 1.

— Tiếp nhận các đơn vị từ Bắc xâm nhập vào Nam và xuyên qua Chiến khu D.

2) Phát triển khả năng tiếp nhận cho V.C trong vùng

Lái ra các 15 chiếc tiếp vận và giữa lên đến 50 phi hoàn và riêng số lượng lên có thể đạt đường cho một số quân 5 000 người trong vòng 3 tháng.

Ta thiệt: 1 chiến sĩ cảnh và 2 bị thương.

Cuộc binh quân đã chấm dứt.

15 cuộc chạm súng 57 VC bị hạ

•Th ng cáo đã ngày 23-11-62 của Tổng sha Thong tin đã cho biết kể qua của 14 trận đánh xảy ra tại các nơi phương trong những ngày từ 16 đến 22.11-62, theo đó đã có 57 cán bộ và binh Việt-cộng bị giết, đã được xác 11 tên thác bị kẻ riêng và 12 súng các loại. Lực lượng chính phủ thiệt hại 10 chiến sĩ hy sinh, 5 mất tích, 13 súng bị thất lạc trong đó có 1 trung liên và 2 súng không giật.

Ngoài ra các bàn tin VTX chiều 23-11 cũng thông báo kết quả các trận đánh bắt gần trong ngày 21-11 và ở Mỹ Tho Ninh xét tên trung cách tính ly 1km An 15 cây số. 10 Việt Cộng đã bị hạ bắt xác tại trận và súng bị tịch thu. Lực lượng binh quân có 1 chiến sĩ hy sinh và 1 người bị thương.

HUẤN LUYỆN chiến đấu ở RỪNG RẬM

- *130 Bảo An huấn luyện tại Mã Lai ở Sàigòn.*

SEREMBAN (Mã Lai).— Nhóm 136 Bảo An viên thụ huấn tại Trại Lam Sơn, thiết lập giữa rừng rậm, cách Seremban (Mã Lai) 30 cây số, đã mở ở Sàigòn hồi 24-11.

Quốc sự chỉ dẫn của các sĩ quan quân lực Mã Lai, nhóm Bảo an vừa qua đã thụ huấn trong 8 tuần lễ về chiến tranh trong rừng rậm. Đây là chiến binh đầu tiên của Bảo an được bảo biệt ma Đông quân cần vì sinh của, sự cơi của lòng « Trường cuộc Cong An » nay. Sau đó sẽ tuyển binh được cho ngày tới bởi viện Đoàn cưu cấp thân nhân của ông gồm Dụng đã thay nội vụ mới Tôn sa Đalat.

KHAI GIẢNG KHOÁ TU NGHIỆP GIÁO CHỨC bậc Tiểu học

SAIGON — 9 giờ sáng 27-11-62 tại khai mạc khóa Tu Nghiệp dành cho giáo chức bậc Tiểu học sẽ được tổ chức tại Trung Tâm Tu nghiệp Giáo Chức, Trường Sư Phạm Saigon. Ban là đã được quyền chủ tọa của ông Bộ Trưởng Đặc nhiệm phối hợp văn hóa Xã hội.

NHÀ GIÁO bị hành hung

TUYÊN ĐỨC.— Trong những ngày vừa qua đồng bào ngụ tại trại định cư KimPhát thuộc xã Bình Thạnh (Th nh Bình) quận Đức Trọng, tỉnh Tuyên Đức vừa xảy ra công phá về vụ một giáo viên bị một công an viên hành hung trong trường hợp như sau.

Người ngày 10-11-62, trong giờ học bài chiều, ông Trần công Dụng giáo viên trường tư thục Kim Phát thước tại nói trên, vừa phạt mấy em học sinh lớn mất tật tự ở lớp, trong đó có con của ông Nguyễn văn Lợi, trưởng công ấp xã Bình Thạnh. Không biết em nay về nhà nói lại với cha mẹ sao đó, mà ngay lúc vừa tan học, Lợi tới thăm nhà ông giáo Dụng lôi ông ấy ra rồi tôm đánh đập tàn nhẫn, lay bang ung lực giáng lên đầu mấy ra sắt xá khiến nạn nhân nằm bất tỉnh. Đồng bào biết ma khăng đăng can vì sợ của, sự cơi của lòng « Trường cuộc Công An » nay. Sau đó sau nhân khiến được cho ngày tới bệnh viện Đalat cứu cấp thân nhân của ông giáo Dụng đã thay nội vụ mới Tôn sa Đalat.

Cộng quân bị giết 156 tên trong trận đánh ở Hoà Lộc (Mỏ Cày)

- 11 xác bỏ lại trận tiền, 145 xác khác chôn tại các xã Thành An, Bình Thủy, Bu Phước Hội (Quận Mỏ Cày) và xã Bình Khánh (quận Hương Mỹ).
- Chỉ có 29 xác cán bộ chôn có hòm, số còn lại bó chiếu hoặc vùi không.

Tin của T.T.V. NGUYỄN HOÀNG CẨM

Ngay sau khi xảy ra trận đánh kinh hồn ngày 9-11-62 tại Hòa Lộc quận Mỏ Cày cách thị xã Trà Vinh (Bến Tre) 10 cây số, Nhật báo Tự Do đã đăng đầy đủ những tin tức được thông báo. Ông tin viên NGUYỄN HOÀNG CẨM tiếp tục theo dõi những sự việc xảy ra sau trận đánh, đã thăm viếng nơi các nhà hữu trách địa phương, nhất là đã thăm hỏi nhiều gia đình bị tử thương và đã cùng với ông Nguyễn Văn Hồng Cẩm kết luận chung quanh đề tài Hòa Lộc. Ông tin viên đã cùng với ông Nguyễn Văn Cẩm đã có biết rõ gần 156 tên cộng quân bị tiêu diệt trong trận đánh vừa qua.

7 giờ sáng ngày 8-11-62, ông Hội viên Cảnh sát xã Hòa Lộc, được tình báo cho biết Việt cộng đặt mìn chôn dưới cách cầu lối 20 thước và hướng Mỏ Cày. Lập tức, ông đến một Tiểu đội Dân vệ ra mặt đường phá mìn. Ông bắt được 12 50 thước, qua Việt cộng bắn lúc hoa vội phát rào đoàn. Dân vệ thì ngay cách rõ, tiếc lắm trước, tay xoắt 2 cái để đương để tìm rõ.

Hai Đại Vệ tính bảo Lê văn Bảo và Nguyễn văn Phước nam thấy trước trên 2 đầy mìn, liền chạy đến bên miệng cầu, nhưng ngay khi đó, các bọn Việt Cộng phá nhách 2 đường đầy mìn bắn, bắn ra chỉ đây tuy vì thuốc gạt lâu. Hai bên đồng cố đánh nhau gần đến chiều, nhưng chưa ... Nguyễn văn Phước đã đứng ra Ấp Chợ được sự đây thu phát. Liên khu quân mìn thứ hai nổ tung, 2 chiến sĩ Dân Vệ bị văng ra xa trên 10 thước và bị trọng thương thì đoàn quân tiếp viện vừa đến. Tức khắc bọn Việt Cộng giựt nổ tung thêm 17 quả mìn, nhưng lần đoàng ra một vòng, đồng thời xả súng cho xa vào đoàn quân tiếp viện suốt 5 phút đồng hồ.

Sát I

Giữa lúc đó, đoàn quân tiếp viện bộ binh lần ra để giúp vần « an ninh tình công ». Liền lại chạy đến vòng vây nhau cùng máy truyền tin, chạy nhiều, khi nhẹng nông vào cống ngầm, Cảnh sát I Sát I « truyền vòng trong máy đàm » thoại E.F.R. Tổng loại du kích quân bị đến gần nay tại chỗ, một số bị bắn đến đến người trước từng trại đại lên 50, đại lên 30, đại lên 12, 7 trung liên BAR, tiếc liên Thompson, Carbine, từ các 8 bắn lực mạnh của quân ta đã nhỏ là bắn bắn.

Đơn vung phong thì chưa bị bắt gặp, bọn Việt cộng lên thôi kên lại quân xuống cộng, lại đang đánh đại vào tay chân, vòng lên bắn bắn tự mình đại lên, trung liên, nhu liên, súng trường, phòng lựu và bắn bắn chém đại cách lo lắt 100 thước. Nhanh như chớp, đoàn chiến sĩ Bảo an đã nhảy xuống ngay 19 10 mìn của Việt cộng vừa nổ, thì thôi, và lập thành khung tuyến cho cự với ta.

Chiến xa số 1 và số 2 trúng đạn lửa

Không chăm trễ, Việt Cộng liền dùng súng đại bắc 57 ly không giật bắn vào xe thiết giáp đi đầu của ta lần chiếc xe ấy bị trúng đạn lửa, gây nguy trong thương vụ đã trao phó ở trong tay những kẻ có bằng cấp mà ở ở thế xác hoặc tinh thần Bằng cấp là một cái thước cần thiết dùng để đo khả năng của con người, những phải chăng cần có chân tài thực học mới có thể bảo đảm được cho bằng cấp ? Vô phải chăng chân tài thực học có thể thay thế được bằng cấp ?

(Xem tiếp 1 trang 6)

LẬP TRƯỜNG

Đề tài thảo luận tháng 12 năm 1962

Từ mấy năm nay, nhật báo Tự Do vẫn thường xuyên mở ra những cuộc thảo luận về các vấn đề có liên quan tới sự tiến bộ chung của quốc gia và dân tộc. Những cuộc thảo luận ấy luôn luôn được rất nhiều bạn đọc thân mến ở bốn phương gửi bài về tham gia ý kiến một cách nhiệt liệt, nhiều khi sôi nổi. Nhờ báo, chúng như các bạn đọc nói trên, tin tưởng rằng những cuộc thảo luận như thế có thể giúp cho mọi người (thường quá bận công việc riêng nên không có thời giờ suy nghĩ chung) thấy rõ hơn con đường sống tốt đẹp của mình trong thời gian tiến hóa của xã hội, có thể giúp cho những người có uyên thâm và ảnh hưởng (thường bị cuộc sống phức tạp lôi cuốn, gồm phú nên ít có thời gian suy nghĩ cân nhắc) nhận ra đường lối hoạt động hiệu quả hơn cho đân chúng, có thể cung cấp tài liệu cũng ý kiến cho những bộc uyên bác chuyên tìm tòi sáng tạo cho các bạn trẻ sắp ra đời đem đôi chiếu những điều hiểu biết ở sách vở với những thực tế hàng ngày người cuộc sống...

Đã hiện rực rỡ truyền thống đưa tích đã đến đó tạo nên, nhật báo Tự Do, kể từ đầu tháng 12 sắp tới, xin mở ra một cuộc thảo luận mới, với đề tài:

Học để làm gì ? Hay là « bằng cấp và cuộc đời.

1.— Bằng cấp là cái gì ? Nó là cái gì mà khiến cho không biết bao nhiêu bạn trẻ phải đem chiếu, cực nhọc ? Trong xã hội nước nhà hiện nay, một cái bằng trung học đệ nhất cấp, một cái bằng « Brevet » ? Một cái bằng tú tài « To » hoặc « Tây » có đủ để đảm bảo cho người ta có công ăn việc làm hay không ?

2.— Người ta đi học để mục đích gì ? Học để thực của sự học là chuẩn bị để vào cuộc sống ? Phải chăng cuộc sống thực đòn rước trọng vọng những người khoẻ mạnh, thông minh, chăm chỉ, tốt, biết sáng hay, biết làm việc giỏi, đủ hỏ có bằng cấp cao hay không ?

Phải chăng cuộc sống chung có một phần nào bị hề liệt bởi lệch lạc cũng lo đó ở chỗ nhiều trách vụ đã trao phó ở trong tay những kẻ có bằng cấp mà ở ở thế xác hoặc tinh thần ? Bằng cấp là một cái thước cần thiết dùng để đo khả năng của con người, những phải chăng cần có chân tài thực học mới có thể bảo đảm được cho bằng cấp ? Vô phải chăng chân tài thực học có thể thay thế được bằng cấp ?

3.— Làm thế nào để đi đến một nền học làm phát bằng cấp? Những người sống ở cuối năm 1962, mà còn tưởng rằng có thể dùng cách trực tiếp nây hay lối gián tiếp khác để hạn chế bằng cấp như ở thời Pháp thuộc phải chăng là những người lạc hậu, sẽ bị thực tế đón vào chân tường ? Xét về một mặt khác, phải chăng đã đến

(Xem tiếp 1 trang 6)

ÔNG Ngô Đình Nhu sẽ được cử Đại Sứ Ý

Ông Ngô Đình Nhu, cố vấn Tổng Thống Ngô Đình Diệm, sẽ được cử làm Đại Sứ Ý, theo tin của Ý Đại Lợi Ý Đại Lợi.

NHẬN XÉT THỜI CUỘC

Tiểu luận về chiến tranh Ấn — Trung Cộng

(VI) Nếu lý tưởng dân chủ, xã hội và sự phát triển kinh tế của Ấn Độ đã làm cho Ấn trở nên cương ngọi vật và thủ địch của Trung Cộng, thì chiến tranh ở biên giới có thể kéo dài, mặc dù sẽ có lúc tạm ém.

Ông Nê Ru có lẽ hiểu như vậy nên đã quyết định tổ chức đất nước, đã theo đuổi chiến tranh lâu dài, và giữ cho các tiêu bộ kinh tế và xã hội vẫn tiếp tục. Đây là yếu tố giúp Ấn thắng trận vào lúc cuối cùng.

Ấn Độ sẽ còn phải cân nhắc một vấn đề rất quan trọng : có giữ chủ trương trung lập hay là thiên hẳn sang phe Tự Do. Một số người quở quyết rằng Ấn sẽ vẫn giữ nhà chủ trương trung lập, vì cần cầm giữ được Ngô Sỹ ở thế độ lưng chừng, để làm cỗ lập và làm yếu Trung Cộng (ông Nê Ru biết rằng Trung Cộng đánh Ấn, cần vì mục đích phá hành sách Nga và gây ảnh hưởng trong nội bộ khối Cộng).

Tuy nhiên, những biến chuyển trên một trận vô thái độ của Trung Cộng không cho phép ông Nê Ru đợi nữa. Trong cái khôn của ông, đã có cái dại. Ông đã khôn mà theo thuyết trung lập, nhưt đã đẩy mà khôi phục khả công duy trì một quân đội mạnh, và có đủ sức kiên thiết. Nhưng ông đã thấy rằng Hội nghị Bandung và ở điểm Sống chung hòa bình không đủ giữ «ông bạn giỏi Ấn. Sau khi Tây Tạng bị tấn công, ông Nê Ru đã trường rằng đã mặc cho Tây Tạng chết, thì Ấn sẽ được Trung Cộng cảm thông mà để cho sống yên hành. Không ngờ mọi sự đã sai cả. Thuyết trung lập và ở điểm Sống Chung chỉ có hiệu quả trong thời gian mà Trung Cộng chưa muốn đánh, thế thôi.

Cái dại ấy, ông Nê Ru chỉ có thể phạm một lần thôi. Bây giờ thì ông cương quyết trong chương quân đội lớn rồi. Mà muốn tăng cường, ông phải dựa rất nhiều vào khối Tự Do. Tin hẳn qua cho biết ông tổng giám tốt có bề lo C.S. Ấn, dầu là thân Trung Cộng hay thân Nga. Ông lại chốp nhận có phi công Mỹ đến chở quân Ấn ra mặt trận nữa. Như thế lo ông Nê Ru khó khăn cái đã thật tế đầy ra xa dân con đường trung lập — con đường nào không cần bảo vệ cho Ấn được nữa.

Nhưng, nói cho đúng, lúc nay Ấn đã đánh nhau thật với Trung Cộng rồi. Dầu muốn, dầu không, Ấn đã thật sự chống với kẻ thù của khối Mỹ, trong lúc ông Thường giữ Thạch và ông Phác-chính-Hi vẫn còn ẩm cùng ngồi nhìn....

Giá dinh binh sĩ sẽ được 22 BÁC SĨ chữa bịnh miễn phí

- *Muốn được chữa bịnh không cần phải làm những thủ tục gì phiền phức mà chỉ trình mỗi giấy giới thiệu của Đơn Vị Trưởng là đủ.*

SAIGON.— Đã có lòng biết ơn và anh em binh sĩ đã quên mình để hiến vì cho giang sơn giữ gìn, nhưng cho đến chúng tôi thành viên tỉnh, Bác sĩ Lê văn Khoa, Trưởng Y vụ Phòng Dinh cố nhớ ý nghĩ cao đẹp và đã nghĩ rằng với quyền Bác sĩ là giúp đỡ tất cả các gia đình binh sĩ bằng cách xem mạch và chữa bịnh miễn phí cho các gia đình ấy.

Mới đây nghĩ rất ý nghĩa nên được rồi Bác sĩ lưu ý và trong một phiên họp hồm 20-11 tại Y TE, có đến 22 Bác sĩ Dân chính và Quân y tên thành đã nghe của Bác sĩ Lê văn Khoa là miễn phí bắc chữa bịnh cho binh sĩ nơi mạch và tri bịnh cho gia đình quân nhân.

Vì ý ý Bác sĩ muốn cho gia đình binh sĩ nơi công được chữa bịnh và xem mạch miễn phí nên không cần đòi hỏi một điều kiện gì cả. Nhưng, cần phải tránh sự lợi dụng của một số người, quý vị Bác sĩ chỉ xin các gia đình binh sĩ khi xem mạch hoặc chữa bịnh, nên xin trình giấy giới thiệu của Đơn Vị Trưởng cấp phát.

Sau đây là tên họ, khoa chuyên môn và địa chỉ các 22 Bác sĩ sẵn sàng và chữa bịnh miễn phí hoặc chỉ lấy một phần tiền tốt thiểu, đối với gia đình binh sĩ :

Bác sĩ Nguyễn minh Cảnh (Nội khoa), 49-2 Đinh bộ Lĩnh (Cai Rung); Bác sĩ Lê văn Cố (Nội khoa), 22 Lê thánh Tôn (Cần Thơ); Bác sĩ Nguyễn văn Chiêu (Nội khoa), 160 Nguyễn ung Trở (C.T.); Bác sĩ Lê văn Hoạch (Bệnh nhi), 22 Phan đình Phùng (C.T.); Bác sĩ văn Khoa (Nội, Ngoại khoa), 4/3 Pas cur; Bác sĩ Nguyễn văn Nơi (Tai, Mũi, Miệng), 121 Hàm Bì B; Bác sĩ Đặng văn Thông (Nội khoa), 20 Nguyễn thi Học; Bác sĩ Đỗ văn Phúc (Nội, Ngoại khoa), Đường Lò Gốm; Bác sĩ Lưu thế Tế (Nội khoa), 132 Lý thái Tổ; Bác sĩ Ngô văn Thọ (Ngoại khoa), 1 Ngô tri Phương, B.; Trần văn Lắt (Nội Khoa), Quốc Phòng Hiệp, B.; Bác sĩ Lương (Nội Ngoại Khoa), 4 Nguyễn Tri Phương, B.; Đặng Ngọc Dũ (Nội Khoa, Bàn Sanh), 1 Trần Thanh Cần, B.; Lê văn Thuận (Nội Khoa), 8 Phan Đình Phùng, B.; Lê văn Trương (Nội Khoa 9/2 Nguyễn Tiểu, B.; Phan Quang Minh (Nội Khoa), 3/4 Nguyễn Huỳnh Đức, B.; Nguyễn Hữu Hiếu (Nội Khoa), Đường Hồng Bàng 3 Đi Chiến, B.; Phan Đức Tuấn (Nội Khoa) 2/4 Hai Bà Trưng, B.; Ngô văn Hiền (Nội Khoa) 39 Duy Tân, B.; Lê Ngọc Anh (Nội Khoa), Bệnh viện 3 Đi Chiến-N.G.

HUẤN LUYỆN chiến đấu ở RỪNG RẬM

- *130 Bảo An huấn luyện tại Mã Lai ở Sàigòn.*

SEREMBAN (Mã Lai).— Nhóm 136 Bảo An viên thụ huấn tại Trại Lam Sơn, thiết lập giữa rừng rậm, cách Seremban (Mã Lai) 30 cây số, đã mở ở Sàigòn hồi 24-11.

Quốc sự chỉ dẫn của các sĩ quan quân lực Mã Lai, nhóm Bảo an vừa qua đã thụ huấn trong 8 tuần lễ về chiến tranh trong rừng rậm. Đây là chiến binh đầu tiên của Bảo an được bảo biệt ma Đông quân cần vì sinh của, sự cơi của lòng « Trường cuộc Công An » nay. Sau đó sẽ tuyển binh được cho ngày tới bởi viện Đoàn cưu cấp thân nhân của ông gồm Dụng đã thay nội vụ mới Tôn sa Đalat.

Cả tin cũng một nhóm Bảo an viên thụ huấn sẽ sang Mã Lai vào tháng 3 sang năm.

Câu gỗ Bồng Sơn đã sửa chữa xong

QUI NHƠN.— Câu gỗ Bồng Sơn, cách Qui Nhơn 85 cây số về phía Bắc, vượt qua sông Lại Giang tại cây số 1145+560, trên quốc lộ số 1, dài 371 thước 50 rộng 3 thước, bị nước cuốn trôi 1110 thước trong vụ lụt ngày 20-10-62, nay đã sửa chữa xong. Các loại xe trọng tải 6Tấn trở xuống đều qua lại được cầu nầy.

Mầm nổi loạn ở Bắc Việt ngày càng lớn mạnh

NHÂN DÂN CÀNG BẤT BÌNH THÊM

vì cách nhận và giải quyết những đơn khiếu nại và tố cáo.

Tin của CÔ THAN

Phụ trách trường hợp thông thông tin của TỰ DO tại miền Bắc từ tháng 17

Nhu đã nói tố trong nhiều tin trước, sự mâu thuẫn giữa nhân dân bị ngày với đảng và bình phủ cộng sản Bắc Việt cộng ngày càng trở nên trầm trọng thêm. Đảng và chính phủ đã ngỡ rằng đã thiết thực quan tâm tới nhân dân đã tăng đến độ có thể thuận ấy đã giải quyết. Nhưng cách giải quyết chủ trọng vào việc xét các đơn khiếu nại và tố cáo của dân chúng. Đã thế, các đơn khiếu tố lại quá nhiều, cần bộ có thẩm quyền bị nhân người không sao giải quyết hết được.

Trong bài *Nhân Dân* ngày 14-10-62, một nhân vật mạo cáo của « Vụ Thanh tra nét khiếu tố » thuộc « Uỷ ban Thanh tra » Chính phủ, là Nguyễn văn Duy đã viết một bài nói về việc giải quyết những

(Xem tiếp 3 trang 6)

(TIN CÁC BÁO : Thí nghiệm bàn thứ [illegible] tự do. Nhưng đường như giá chưa thật hạ)

Dân chỉ sợ lại càng cao vì vận chuyển bằng phân lực cơ !

NHƠ LÂM NGOẠI SỬ

Nguyên tác của NGÔ KÍNH TỬ
Bản dịch của NGUYỄN HOẠT

NHƠ LÂM NGOẠI SỬ 81

Ông Cử Phạm nói :

— Thật là lão tiên sinh có lòng thương yêu tôi nhiều lắm nhưng chẳng rõ trước kỳ đại lễ tổng chung mà ra đi như thế có được không ?

Trương Tịnh Trai đáp :

— Trong việc lễ có kinh cũng phải quyền, độ thiết nghĩ không có việc gì mà lại không làm được.

Ông Cử Phạm lại ngỏ lời tạ ơn lần nữa rồi Trương Tịnh Trai bạn trước ngày khởi hành. Đến kỳ hẹn Trương đã thuê sẵn ngựa và phu đem theo vài người nhà rồi hai ông cử nhân đường huyện Cao Yêu tiến phát.

Dọc đường Tịnh Trai bàn với Phạm Tiến :

— Chuyến đi này thật là một công đại việc : một là để yết kiến lão sư, hai là để nhân tiện nói về việc nhờ ngày Thang công nhận đứng tên với quan hàm của người tiên mộ chi của cụ cố nhà.

Chẳng bao lâu, hai người đã đến huyện thành Cao Yêu nhưng không may hôm đó lại nhằm ngày quan huyện có việc phải vẽ xã khám nghiệm. Hai người thấy không tiện vào thẳng nhà mà nên đành phải tìm đến một miếu Quan Đế gần đó để nghỉ. Ngôi miếu nầy đang xây chưa lại đại diện cho nên trong miếu lúc đó, có cả một viên *cảng phòng* (1) của huyện đang đứng trông nom cho thợ làm. Viên cảng phòng nghe nói có khách quen của quan đến, bèn vội vã ra đón mời vào trong điện rồi sai bầy ra chín khay trà, đoạn tự mình ngồi chiếu dưới để hầu tiếp và tự tay cầm bình trà trà vào từng chén. Uống trà được một lúc bỗng thấy một người từ ngoài đi vào. Người chít khăn vuông, mặc áo rộng, đi ủng đen đế trắng mặt lồi sống mũi cao, hai chòm râu thõng xuống hai bên má. Vừa vào khỏi cửa người ấy gọi người đọn mâm trà đi rồi mời cùng hai ông khách thì lễ đoàn hỏi xem trong hai vị, vị nào mà Trương lão tiên sinh, còn vị nào là Phạm lão tiên sinh.

Hai ông khách tuần tự xưng tên, họ xong, người ấy nói :

— Kẻ hèn này họ Nghiêm, nhà ở cách đây không xa. Nằm ngoài gặp dịp quan tên sư về khảo hạch, tôi may mắn được đỗ kỳ *tuế thí* (2). Quan phụ mẫu Thanh công với kẻ hèn này là chỗ đi lại quen biết tất thân, nhị vị lão tiên sinh đây đối với quan phụ mẫu tôi chắc hẳn cũng đều là tình cố cựu.

Nhị vị đều đáp rằng đối với Trương công vốn có tình thầy trò từ lâu năm, Nghiêm công sinh nghề thầy vậy không khác xuýt xoa kính phục. Viên công phòng đứng dậy xin lấy rồi lên ta một bên cửa ngách mà đi. Vừa hay lúc đó gia nhân nhà họ Nghiêm bưng đến một quả (3) đựng thức ăn, và một bình rượu, đều lên mặt bàn. Nắp quả mở ra thấy có chín cái khay, thảy đều đầy ụ thịt gà, thịt vịt, cá và *chân dò lợn sấy* (4) dủ thứ. Nghiêm công sinh cung dậy mời hai tiên sinh ngồi lên trên rồi tự tay rót rượu dâng lên mà thưa rằng :

— Đáng lý ra kẻ hèn này phải mời nhị vị tiên sinh tới gót đến tệ xá ; nhưng một là vì sợ rằng nhà cửa chật hẹp tối tăm I m giảm mất lẽ tôn kính ; hai là vì nhị vị còn phải vào nhà môn sợ rằng như thế có điều trở ngại chăng cho nên tôi phải cho sửa mấy món quê mùa này đem đến đây để mong được nào chuộn, xin nhị vị lão tiên sinh chớ hiềm mà chê là khinh mạn.

Hai người tiếp lấy chén rượu và nói :

— Chúng tôi chưa được tới nhà đề bái yết mà đã làm phiền nhiều tiên sinh thế cây thật là không phải.

(Còn tiếp)

(1) **Cảng phòng** : *Một cơ quan chuyên môn, trông coi mọi công việc doanh tạo, kiến trúc và công nghệ trong một huyện thời chế độ cũ ở Trung Hoa.*

(2) **Tuế thí** : *Kỳ thi họ năm một lần tại mỗi châu, phủ để khảo hạch các sĩ tử trong chế độ khoa cử thời Minh, Thanh. Người đỗ kỳ thi này gọi là* **cống sinh** (*hoặc* **tú tài**).

3) *Quả trên to bằng cái mâm nhưng có thành và có nắp đậy, bằng gỗ son son đựng thức ăn hoặc hoa quả dùng để đem cúng hay đem biếu. Miền Bắc nước ta trước đây vẫn còn hay dùng.*

4) *Nguyên văn « bàn thối » tức là chân giò lợn rất xương, nhân thịt rất đem sấy, như jambon của người Tây phương.*

ĐỂ TRỊ MỘT CÁCH MAU LẸ
những bịnh
CÚM
NHỨC ĐẦU
CẢM MẠO
NÓNG LẠNH
luôn luôn nhớ dùng
Cortal
MAU LẸ • CÔNG HIỆU • CHẮC CHẮN
30/BYT/QCDP. — 1-7-60

Mười ngày học tập

(Tiếp theo trang 5)

của Bà Tám lại không thèm nhìn, ăn uống của tôi. Bà dặn các cô con gái của bà và cậu con trai thứ Mười Một không theo. Mình hỏi ngạc nhiên, hỏi lại thì mấy người con cho biết rằng bà Tám đã biết mình không phải ông quan, mà chỉ là anh viết báo mà còn điếc nữa, nên chỉ mấy cô cứ cười. Hỏi ra mời biết người ta lấy làm là rằng: *Điếc mà đi dự thính* thì thật là chuyện ít có.

Mình có hỏi người, nhưng thấy các cô nói thật và nói đúng nên thôi, không ngượng nữa, uống hết các cà phê đề bay vẻ hội trường vì người ta vào gần đủ. Cùng đề tủ !

Đề tài học tập hôm nay là *«Cần bám chống Chiến tranh du kích của Cộng sản»*. Đề tài nầy làm cho mình có dịp xem lại các câu chưa bên cạnh DKCT hôm nào. Có lẽ hay lắm. Vì mình nghĩ rằng một con không sợ con gì khác bằng một con cọp.

Đành rằng du kích cộng sản Việt Nam có học tập kinh nghiệm của Trung hoa Cộng sản, hay Cộng sản Nga ta tự, nhưng nghe đâu chúng lười, quan liêu và đói ăn lắm, cho nên nếu mình đã no lại siêng năng chịu gian khổ và được dân yêu thì có lẽ vẫn đề thống nhất lãnh thổ sẽ nhanh đề đỡ trong tối của Dụ kích Quốc gia Nhân vị miền Nam.

Không biết có ai nghĩ như mình không mà hội trưởng nhỉnh như ý kiến thế kia. Có lẽ các ông đang ghi chú và suy nghĩ câu : *Yếu tố chánh là nâm dân, nhờ dân đề chiến thắng lâu dài.* (*Còn nữa*)

Đàn NGANG Cung

Bám âu

Tin Tự Do ngày 16-11-62

Báo đăng câu chuyện hoi chàng,
Chính danh « Nhọc sở », chọi đàn rất hay...
« Son » « đà » các « Bố » quen tay
Ra đường « Bốm » đại vào ngay dàn... bà lì
Nỗi xung năng quyết không tho,
Thưa hoi « tướng » nọ ra toà tí chơi.
Kêu oan, biện bạch hết lời.
Nhưng chàng (1) cứ vẫn khơi khơi lãnh tù...
Bỡ ơi, thôi nhé tù gì,
Xin đừng « Bốm Âu » gói tơ mà phiền lì!

TRẦN NGỌC CỪU

(Xem tiếp trang 4)

1) *Tin báo : Kết quả một chàng lãnh tù.*

BẠCH ĐỚI !!
Mẫu trị các chứng Bạch Đới (kết hư) mới phát hoặc kinh niên, thân thể gầy ốm, kém ăn mất ngủ, hồi hộp chóng mặt, đau lưng nhức mỏi. Muốn Bồi dưỡng Tố Cung nên uống :
NỮ ĐỚI HOÀN
Phương thuốc 30 năm kinh nghiệm của nhà thuốc :
TRƯỜNG-SƠN, 380/18 Công-Lý Saigon.
K.N. 340 — 28-8-62

HOA-KỲ, THOÁNG QUA MẮT CỦA...

(Tiếp theo trang 5)

Mỹ kim vào 24 chương trình phát triển nguyên tử năng. Mục đích là dùng năng lực nguyên tử để đem lại cho người ta điện khí với giá rẻ hơn.

« *— Điện lực ở Hợp Chủng Quốc gặp ba lần ở Liên Xô, nhưng vẫn chưa có thể coi là đủ để phụng sự cho người Mỹ, mặc dù đến số ở nước Mỹ lí hơn. Trong thực tế, điện lực của năm nước nào bắt cứ công lại với nhau cũng không vượt được Hợp Chủng Quốc.*

« *— Đài vô tuyến liên lực địa Telstar, mà ông Thị trưởng Earle Cabell của thành phố Dallas vừa đứng đề nói truyền với Luân Đôn ngày hôm thứ tư, là hiện thân của 50 triệu Mỹ kim do các phòng thí nghiệm Bell Telephone đã đầu tư nghiên cứu. Đây là chưa kể 2.700.000 Mỹ kim đã phải nộp cho chính phủ để «khánh thành» Telstar. Trong tất cả công ty đã chi phí hơn một tỉ Mỹ kim trong công cuộc nghiên cứu viễn thông bằng hỏa tiễn.*

« *Tám trăm xí nghiệp có nhân Mỹ đã xung phong bỏ tiền giúp đỡ để làm cho Telstar trở thành một gương mẫu của sự kinh doanh tự hợp tác với chính phủ trong danh nghĩa của loài nhân Mỹ.*

« *Những thành công có thực chất nếu của Hợp Chủng Quốc sở đi mua chuộc được là do tiền bạc tư, những tiền bạc tiết thu từ tay hàng triệu người Mỹ. Đó là những tiền bạc tiết kiệm đầu tư vào công ty Điện thoại và Điện tín Mỹ và những quỹ tiết kiệm khác mà đến những đã để dành phòng ngày trái nắng trở gió hoặc khi già nua phải hưu trí.*

« *Không kể những số tiền thu được trích ở nhiều sắc thuế để ủng hộ chương trình Conaveral, số tiền 200 triệu Mỹ kim để phát triển công ty sưu tầm khoa học NASA mà Thống Kennedy mới thảo luận tới ngày thứ tư ở Houston và nhiều những hoạt động khác nữa.*

« *Nguyên các xí nghiệp điện khí đã đóng hơn 2 tỉ Mỹ kim thuế — không kể 91 Mỹ kim được do ở chỗ bán điện trong năm 1960.*

★

« *Lợi tức tư, do các xí nghiệp tư kiếm được bằng tiền của các người đầu tư, là lý do khiến cho Hợp Chủng Quốc vượt xa Nga*». *Đó là lý lẽ khiến cho chúng ta còn có thể thắng cộng sản trong các cuộc thi đua khác sau này.*

« *Chúng ta có thể thắng, dẫng như ngày, nếu chính chánh phủ của chúng ta hiểu biết đầu ấy và còn để cho doanh nghiệp tư của Mỹ còn có thể chạy được, sau khi đã lấy thuế* ».

Bài báo trên đây của tờ Dallas Morning News số ra ngày 13-9-1962 tranh đấu cho quyền lực tư nhân. Mà cũ chỉ cắt mẩu báo ấy để gửi cho tôi trên đề lập thành một hồ sơng bà và các bạn hữu của bà đọc. Ai bất được bà phải lâm nhũng chuyện ấy nếu không phải là tinh thần tự giác, tự nguyện, tự động của bà ?

KỲ SAU : Đoạn tiếp nói ra mấy nhận định về Người Hoa Kỳ.

ANH VĂN
G.S. Ng. Ngọc Linh
tại trường LÊ-QUÝ-ĐÔN
216 Phan-đình-Phùng
3 và 4
tháng 12 Mở :
CHIỀU : Sơ Đẳng, Cấp Tốc, Trung Đẳng, Thực Hành, Cao Đẳng và Luyện thi Lower Certificate Juoc 63 và các Lớp TỐI đủ mọi trình độ, ghi tên và hỏi thể lệ tại văn phòng.

Antigrippe
VINCO
Trị CÚM
NHỨC ĐẦU
CẢM SỐT, HO
K.N. 168 BYT/QCDP 21-8-62

THUỐC MỚI TRỊ BỊNH ĐAU GAN
THUỐC EUCHOL
KN 89 NGÀY 31-7-62
BỊNH ĐAU GAN
YẾU GAN - TÁO BÓN
NỔI MỀ ĐAY
MỤN NGỨA Ở MẶT
THẬN - BỌNG BÓNG
ĐỘC QUYỀN BÁO CHẾ CỦA
LABORATOIRES SANSON - PARIS
BÁN TẠI CÁC NHÀ THUỐC TÂY

Quí Bà, Quí Cô
Muốn được mạnh khoẻ, trẻ đẹp, vui tươi, da mặt hồng hào, kinh kỳ đều, hết huyết bạch, khỏi đau tử cung và ống dẫn trứng, nên dùng ngay KIỆN MỸ TỐ « RỒNG BAY » sẽ được kết quả mỹ mãn.
Có bán khắp nơi. Tổng phát hành Nhà thuốc RỒNG BAY 646 Phan thanh Giản SAIGON. Kiểm nhận B.Y.T. số 298 — 14-8-62.
PHỤ NỮ
Da mặt xanh xao vàng vọt mau già. Nguyên do vì thiếu máu, kinh ngoài hàng đầu, bạch đới nhiều, đau tử cung và ống dẫn trứng bậy dùng liều Viên Thận Tố Rồng Bay sẽ khỏi phục khỏe mạnh vui tươi.
BẠI THẬN liệt dương đau lưng, khó mỏi, mộng di buốt tinh dần đêm sẽ [illegible] nên dùng Kiện Mỹ Tố «Rồng Bay» để bổ sức lực Cô bạn Nhà nơi. Tổng phát hành: 646 Phan th Giản Saigon. KN B.Y. [illegible] và số 299 14-8-62.

KHÓI SỐNG

Truyện dài của LÝ - THẮNG

SỐ 1.057

Chương nói :

— Các bác đề em đi tìm vậy.

— Không! Anh đứng yên đây. Chủ anh ở đâu bây giờ thì anh chỉ chỗ cho tôi đi tìm lấy.

Thầy hắn có vẻ sắc sảo gập bội người chị huy trẻ tuổi của hắn, chàng nghĩ rằng tốt hơn hết là chỉ đúng chỗ. Chàng giơ tay về phía quán rượu ở cuối bến .

—Chắc là bác chếu vào quán đăng kia uống nước đấy thôi.

Hắn nhìn chàng như để đo lường giá trị của lời chỉ dẫn. Rồi bẫn ghế tai nói thầm với người chị huy trước khi cái bước. Người nầy gật đầu và đi tới bên chiếc xe. Hắn vẫy chàng lại và ra lệnh :

— Anh quét dọn sân xe cho sạch sẽ, rồi tôi bảo.

— Thưa vâng.

Chàng mở cửa xe, bước lên và lấy từ dưới gầm ghế ra một cái chổi lúa nhỏ. Trên sàn xe rung rung vì máy vẫn đề nổ, mới chỉ có chừng một vốc bã mía, vài mẩu lá gói bánh gió nhưng khá nhiều đất cát.

Khi chàng bắt nhất chổi dầu tiên ra cửa hậu thì người bộ đội kia cũng vừa điệu ông Tài Thủy tới. Chân bước loạn choạng hai tay buông thõng, ông cố vẻ say khướt. Lâm như không để ý đến chàng ta chàng hất tác xuống rồi trở vào cần cúi quét lại một lần nữ. Rồi từ phía đầu xe cả gọi lớn đến ông tài :

— Ê đâu ! Tao cho chú mày cầm lái đấy. Bây giờ xe không thể chủ mày thì hỡ mà lái. Chú mày chở các đồng chí bộ đội đi chơi. Tao đi ngủ đây.

Tao phải ngủ chớ. Chú mày được lái chú mấy sướng thế tao cũng phải ngủ cho sướng chứ. À hà...

Chượng ngoành lại. Chàng không tin rằng ông tài xế Thủy say thật. Sống bên cạnh ông gần một tháng, chàng chỉ thấy bận nào say ông cũng chỉ hăng hơn lên chứ không bao giờ đổi đi ngủ. Nếu đây là một mẹo của ông thì chàng có bổn phận phải giúp vào. Chàng nói :

— Khỏ quá đi mất, Lại nốc đầy rồi. Lăn nào cũng thế, Hễ cứ đỗ xe lại là y như say khướt cả bơ.

Ông tài Thủy lên xe bằng lối cửa trước rồi trèo qua lưng ghế ngồi lái để ngả lưng trên một ghế dài phía sau. Người đại đội trưởng trẻ tuổi đồng một vật cứng gõ vào thành xe và gọi :

— Nầy, anh kia !

Chượng ngoành đầu nhìn qua vai. Người kia phất bàn tay :

— Quét thế là sạch quá rồi. Anh lái xe cho chúng tôi đi.

Chàng nắm cái chổi vào gầm ghế và quay phắt lại, vui mừng nói :

— Em lái thật à ? Thế thì nhất các bác rồi...

Lao mình ra cửa hậu, chàng vẫy hai người bộ đội :

— Hai bậc lên ngồi ghế trước đi.

Rút khúc gỗ chèn bánh và bỏ nó lên sàn xe rồi chàng ngồi vào tay lái. Lưng tựa sát vào ghế, đầu gối thật thẳng bàn chân trái đặt hờ vào « côn » chân phải vào « phanh », chàng giơ bàn tay phải và lớn tiếng nhắm lại bài hoc cho hai người ngồi bên nghe rõ.

— Thả «phanh» tay, dạp hết chân «côn» gài số, mớm ga là « lệ, chạy !

Chàng hơn hở nhìn hai người bộ đội rồi bếp miệng kêu dài và bắt đầu làm những động tác mà chàng vừa nói. Hai người ngồi bên có vẻ rất chú ý đến những cử chỉ của chàng. Chức xe lũi rất ngọt ra giữa bến trong khi chàng thò đầu lẫn ra cửa và ngoái nhìn phía sau xe.

— Bác muốn em đi đâu bây giờ nào ?

— Về doanh trại trung trong của Vệ quốc Đoàn

Chàng gài tai và hỏi thêm :

— Là trại nào nhỉ ? Bác chỉ đường cho em với.

Người ngồi giữa trả lời thay :

— Là thành Quan Nam cũ ấy chứ còn đâu nữa. Mau lên, hết cả buổi sáng rồi. Khỉ ạ !

Lái xe về đến sân trại. Chương được lệnh cho xe đỗ dưới tán một cây to. Đã có bầy xe vận tải khác vừa xe chở người vừa xe chở hàng của tư nhân cùng đỗ bên những gốc cây lớn khác. Người đại đội trưởng xuống xe đi về đây nhà cũ kỹ ở gần đó trong khi người bộ đội đón của đưa anh và ông tài Thủy về một dãy nhà lụp xụp bẩn.

Một người bộ đội đeo súng lục đứng dựa cột đầu hàng liền hất hàm hỏi người đầu chàng đi :

— Lại mới bắt thêm được xe ấy nữa đấy à ? Còn nữa không ?

— Còn chứ.

Ông tài Thủy và Chương được đưa vào một gian tối tăm và ẩm thấp. Trên những ghế dài kê sát tường, nhiều bóng người ngồi yên lặng.

(Mai tiếp)

GUỒNG MÁY

Nguyên tác : L'ENGRENAGE

Truyện dài của JEAN PAUL SARTRE

viết theo thể truyện phim

Số : 30 Người dịch : **Trần Phong**

Ba người trao đổi những tiếng chào lạnh nhạt. Viên đại sứ tiến một bước lại gần François :

— Có phải tôi đang hầu chuyện với Tân Chủ tịch đây chăng ?

— Phải.

— Tôi không muốn dợi có thông cáo chính thức rồi mới tới hầu chuyện Ngài.

Chính phủ nước tôi lúc nào cũng mong được sống trong tình lân bang thân hữu với chính phủ quý quốc; và riêng tôi mong muốn được chuyện lại cho chính phủ, chúng tôi cũng nóm cũng hay lời phúc đáp của Ngài về vấn đề nầy: có thật là một trong những tội trạng chính buộc cho Jean Aguerra là vì nguyên chủ tịch đã không quốc hữu hóa kỹ nghệ điầu hòa hay không ?

— Đúng vậy.

— Chúng tôi có nên coi cáo trong đó như biểu thị đường lối chính trị tương lai của chính phủ quý quốc về vấn đề dầu hòa hay chăng ?

François trả lời với vẻ khó chịu :

— Vụ án Jean Aguerra là một việc hoàn toàn thuộc về nội bộ nước tôi. Còn như đường lối mà chính phủ dự định áp dụng thì các ông sẽ được biết sau, cũng như các đồng bào chúng tôi, khi nghe bản tuyên cáo mà tôi sẽ đọc hồi nửa đêm nay.

Viên đại sứ nghiêng mình.

— Thưa được lắm. Xin Ngài vui lòng cho biết tôi khi nào các cuộc điện đàm với ngoại quốc sẽ được tái lập ?

— Ngay trong chiều nay, tôi mong là như thế, François nói.

— Trong trường hợp đó, tôi sẽ xin huấn thị của chính phủ nước tôi, và có thể là tôi sẽ xin được... Ngài Chủ tịch vui lòng cho hội *kiến trước* khi ngài đọc bản diễn từ.

Viên đại sứ lấy giọng chua chát nhấn mạnh những chữ «Ngài chủ tịch». Khi dứt lợi, lão ta nghiêng mình trước mặt François một cách thật lễ phép, và Schoelcher cũng cúi chào như vậy. François đi cùng hai người ra tới cửa. Anh gọi một người lính gác lúc đó đang đứng trong phòng đợi :

— Lấy ba xe hơi và mười lăm người có vũ trang thấp tùng đại sứ trở về sứ quán.

Viên đại sứ và Schoelcher nghiêng mình cảm tạ. François không trả lời và nhìn hai người đi ra với một vẻ mặt nghiêm nghị có thoáng hiện một nét lo ngại mơng lung.

CHUNG QUANH CĂN PHÒNG XỬ ÁN

Trong những hành lang và trong những căn phòng rộng lớn tiếp cận với căn phòng xử án, đám đông dự kiến đang chờ đợi phiên tòa tái nhóm. Nhiều người ngồi, nằm dài trên nền nhà hoặc dựa lưng vào tường.

Một người ngồi đung, dựa lên thân súng. Thỉnh thoảng, anh ta lại tựt xuống, choàng giậy, đứng thẳng lên rồi lại ngủ gật. Nhiều người khác ngồi trên nền nhà, ăn uống hoặc lớn tiếng bàn tán.

Khi cửa phòng xử án mở ra thì ồn ào lại cảnh, mọi người chen lấn tranh dành chỗ ngồi : mọi người đánh thức nhau choàng tỉnh giậy, vội vã và thu xếp các đồ ăn thức uống, vẫn hô ta vào trong phòng xử đầm bửa lên những người hãy còn đang say ngủ.

TÒA ÁN

Người ta dẫn Jean trở lại chỗ cũ trong lúc căn phòng tiếp ngập một tiếng ồn ào ầm ĩ. Các vị hội thẩm ngồi vào chỗ, dáng điệu mệt nhọc. Quần áo nhầu nát, nét mặt bơ phờ, râu ria lởm chởm.

François đi tới chỗ cũ. Anh vừa cao tầu xong và nét mặt nom tỉnh táo. Hélène ngồi trên một cái ghế mà người ta đã kê sẵn cho nàng ở giữa một hàng ghế, ngang với giầy ghế dầu :

Rất nhanh, phòng xử đầy nhóc những người, và ai nấy đều vào chỗ. François đứng lên, lập tức mọi người đều im lặng và anh nói :

— Bên biện hộ được phép nói.

Jean đứng lên, nét mặt thật chua chát.

— Bên biện hộ là tôi đây.

Chàng tiến tên vài bước tới đứng ở khoảng trống dành cho nhân chứng. Chàng đứng nguyên chỗ đó trong suốt khoảng thời gian thuật lại lời chứng, cách Hélène và François chừng vài bước. Thoạt tiên chàng nói với Hội thẩm đoàn :

— Các bạn đã thông, như vậy cũng hay cho các bạn. Tôi chẳng việc gì phải phức tính với các bạn cả, và tôi cũng chẳng hối tiếc điều gì.

Đoạn chàng quay mặt lại nhìn Hélène :

— Chỉ riêng đối với chị thôi, Hélène ạ, tôi muốn được nói cho chị hiểu. Tôi yêu mến Lucien. Chị không thể nào biết được là tôi yêu thương anh ấy đến chừng nào.

— Anh yêu thương chồng tôi, Hélène nói vậy mà anh đã làm cho chồng tôi phải chết.

— Phải tôi đã sát hại anh ấy. Và tôi còn sát hại bao người khác nữa. Chị trưởng là làm như vậy tôi không biết lấy làm kinh tởm lắm sao ?

Chàng giơ tay chỉ Hội thẩm đoàn :

— Những người này đã hoàn thành cuộc Cách mạng của họ, giờ đây họ sắp giết tôi và tôi rất hài lòng khi thấy họ sắp giết tôi. Chịu đựng nổi những điều mà tôi đã làm thật là khó lắm. Nhưng tôi không hối tiếc điều gì cả, Hélène ạ... Không tiếc Benga. Không tiếc Lucien, không tiếc ngay cả những làng bị thiêu hủy. Và nếu như cần phải làm lại, tôi sẽ làm y như thế.

Đám cử tọa cảm thấy bị khiêu khích và bắt đầu huýt sáo và la ó Jean ầm ĩ. Jean vùng đứng thẳng lên, nghiêm khắc ngó nhìn khắp vòng và la lớn :

— Tất cả. Ngay cả Lucien nữa.

Những tiếng gào thét và la ó càng tăng lên gấp bội, mặc dù François, bằng cử chỉ và bằng tiếng nói, yêu cầu mọi người im lặng. Jean nói tiếp và giọng nói của chàng lần ét được tiếng ồn ào đang lắng xuống dần dần.

— Hội nghĩng người ngu ngốc đáng thương ơi ! Các người đang tin tưởng ở một cuộc thay đổi đường lối chính trị : thật ra rồi các người sẽ chỉ thấy thay đổi có nhân viên chính quyền mà thôi !

Chàng giơ ngón tay trỏ về phía François lúc đó đã lại ngồi xuống :

— Rồi anh sẽ thèo đường lối cũ : đường lối chính trị của tôi ! Anh sẽ theo bởi vì không có đường lối nào khác đâu. Anh trưởng là tôi đây sẽ minh chứng cho điều đó hay sao ? Chính anh là người sẽ chứng minh điều đó, trong tháng, trong sáu tháng sắp tới.

Rồi, chàng quay lại nói với Hélène. Căn phòng xử án lúc đó đã hầu như yên lặng, càng trở nên yên lặng bấn theo với lời nói của Jean, và rồi trở nên im lặng hoàn toàn.

— Hãy nghe đây Hélène ạ... Đây là một câu chuyện bạo tàn. Thoạt đầu khắp nơi đều có sự bạo tàn. Ở trong tôi, và ở ngoài tôi. Ông nội tôi là một tướng cướp lão luyện. Cha tôi đã dùng nạng mà đập chết một người. Trong làng, tôi chứng kiến cảnh những người nhà quê say rượu đánh đập vợ con. Tôi là nông dân và cũng hung tợn, như tất cả bọn họ.

Nhưng nếu tôi mười hai tuổi, trong một cuộc đánh lên giữa bạn bè trẻ con, tôi bị chũng lấy chân đạp gẫy nát một cánh tay, và bạo lực làm tôi kinh tởm. Tôi bỏ trốn ra tránh thành ngay khi có phương tiện, và ở nơi đó tôi đã gặp lại cảnh bạo tàn.

(Mai tiếp)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường

Tự Do

Số 1.710.— CHỦ NHẬT 25-11-62 TRANG 3

THƠ VÀ THI NHÂN

Chợ tàn

Chiều rơi nắng úa
Khu chợ ngủ yên
Quán siêu sạp đã
Rác ngập cổ chân
Bây chó tìm ăn
Côn-trùng rức-nỡ
Gọi đêm xuống dần...

MINH VIÊN
(Tỉnh đôi mươi)

Anh đi

Thôi! anh lên đường
Mình em ở lại
Anh say gió sông hồ
Em lo trông cây trái...

Anh đi diệt địch giữa rừng sâu
Khinh tên bay đạn réo trên đầu
Khinh sơn lam chướng khí
Khinh suối độc đèo cao

Cho nắng cao-nguyên tươi mầu
Cho đồng-bào Thượng no ấm
Bên vườn chuối đồi trà
Bên rẫy mì nương bắp...

Anh đi giữ bờ biển cả
Cho bóng dừa xanh ôm ghềnh đá
Cho cần cát vàng hoe
Thu hồn lữ-khách
Cho biển lặng sóng êm
Ngư-phủ ra khơi
Khoan hồ kéo lưới
Cá mộn đầy ghe
Buồm căng sức sống...

Anh đi vây-dựng thôn-trang
Cho mùa thương tràn ngập xóm làng
Cho vườn dâu xanh lá
Cho vườn cà trổ hoa
Cho hồ ao lắm cá
Cho đồng lúa chín vàng...

Thôi anh lên đường
Mình em ở lại
Dù tóc pha sương
Tình ta xanh mãi...

MINH-VIÊN
(Tỉnh đôi mươi)

Từ đi đến về

Hôm xưa mất lạnh : khoang thuyền
Mệt em tiễn chị qua miền nước mây.
Áo sương pha phất hôm nay
Chị về ; gió thoáng, hương bay (ít nhiều...

LÊ-MINH-NGỌC
(Hoa Thì)

Chết

Màn buông, vách đứng vây sâu
Lên mây khói nhạt, xuống màu đen khuya.
Nằm đây xác thịt nào-nề
Tử cõi ôm, thoáng hiện về lừa hương
Hồn đi, hiu-hắt chiều giường
Ngón tay cỏi chéo mười phương hải hồ.
Hồn chim, rạn lớp gai sỏ
Bàn chân dừng trước dáy mồ lại danh.
Mặt sầu khóa kín u tình
Mộng thanh xuân, chí bình sinh thuở nào.
Ngưa xe quần giác chiêm-bao
Ái ân lo-dỏ, trăng sao ngậm-ngùi.
Tiếng đàu tiên gọi : Em ơi
Giọng êm nhạc điệu, mối cười hào-hoa.
Trối-trăng lời dặn đêm qua :
— Từ nay xa cách em là... của ai ? !
Hồn đi luyến tiếc cõi đời
Còn nhiều cay đắng thác lói trôi trăng.
Mại dây đất lạnh gió băng
Oán hờn thỏi cùng cón bằng vàng son.
Thịt xương ngày mặt hao mòn
Hư-vô trả lại đầu non bóng hình !

LÊ-MINH-NGỌC
(Trích HOA THỂ, đang in)

LỜI BÀN CỦA VŨ HOÀNG CHƯƠNG

1) Bài Chợ Tàn và bài Từ Đi Đến Về, mỗi bài vừa đúng 28 tiếng, nhưng ban Minh Viên và bạn Lê Minh Ngọc đều không ghi là « *Thơ Nhị Thập Bát Tự* », vì thật ra đó không phải là lối Thơ này thật. Để hiểu một lối thơ, nên quả là biệt lập ra một lối, thì phải được sắc định bằng cái tinh thần chứa đựng bên trong, hơn là cái hình thức bề ngoài. Cũng như có người làm một bài dài 8 câu mỗi câu 7 chữ, luật bằng trắc rất đúng với luật đi Hàn Thuyên phỏng tác của đời Đường, nhưng bài ấy không thể tất phải là *thơ Thất Ngôn Bát Cú Đường Luật*. Cũng như có người làm một bài thơ không vần, câu đặt so le nhưng đầy vần không phải là lối *Thơ Tự Do* được kêu.

2) Minh Viên và Lê Minh Ngọc đều là bạn quen của thi đàn ; nhưng giọng thơ thật khác nhau; người thì ưa suy tư và muốn hòa mình cho cuộc sống đang biến chuyển, người thì luôn luôn chất phác và tha thiết với cái đẹp của tình cảm đơn thuần. Ngay đến bài nhan đề *Chết* cũng chẳng được chút gì nặng nề, « lý thuyết » cả.

« *Phong cảnh mênh mông. Tây nói chung, phong cảnh mặt trời mọc, mặt trời lặn đến nghèo cơ ngộ khuất nẻo trong những Ca Mâu... Đều đã cho người đọc những hình ảnh của cuộc không chiến mà, nhưng đến nay những ta chưa được thấy trong văn chương* ». Đó là một nhận xét của một cây bút phê bình đã viết và cuốn **MÙA ÁO ẢNH** của Đỗ thức Vịnh cuốn tiểu - thuyết dày 475 trang, giá 80$ do Cơ sở Báo Chí và Xuất Bản TựDo ấn hành.

HOA KỲ, THOÁNG QUA MẮT CỦA MỘT NGƯỜI VIỆT - NAM

(Bài nói chuyện trong buổi diễn thuyết do Toà Đại Sứ Hoa Kỳ ở Việt Nam tổ chức tại trường Quốc gia Âm nhạc và Kịch Nghệ Sàigòn, ngày Chủ nhật 18-11-62).

Bài của PHẠM VIỆT TUYỀN

Lời tác giả — Tờ bút sẽ tới nước nhà tới nay, sau cuộc viếng thăm Luân Đôn 10 ngày và Hoa Kỳ trong 3 tháng, tôi cố nhận được thư của một số bạn hữu và đồng bào ở ngoài xứ hỏi thăm. Thời gian và công việc không cho phép tôi trả lời ít ng tông lúc thư, mặc dù lòng tôi rất ưa ... Nay ở đây, tôi trân trọng cố lời cảm tạ quý bạn hữu và đồng bào nói trên, cùng chân thành gửi tới quý vị tin và bài thấy các bạn đã ... của TựDo bài nói chuyện sau này, gọi là một chút « quà mọn phương xa » để tạ lòng tri kỷ bốn phương...

P.V.T.

Kính thưa Quý vị,

Sau khi ghé Baiê 3 hôm, thăm viếng LuânĐôn 10 ngày và HoaKỳ trong 3 tháng, tôi trở về nước nhà tính đến nay đã được một tháng trời. Thời gian ấy tuy chưa đủ cho tôi đề đọc lại tất cả các sổ tay đã ghi, xem lại tất cả các hình ảnh đã chụp và xét lại tất cả các thi liệu thâu lượm được trong chuyến đi nhưng lại đã thừa đủ để cho một số bạn hữu đồng bào xa gần quá yêu mà nóng lòng thúc giục, khiến cho tôi phải ra mắt bầu truyền qui vị ngày hôm nay.

Không đủ thời giờ để sửa soạn cho đẽo như lòng mong muốn, tôi đành chỉ xin cống hiến Quý vị ở đây ngày hôm nay những cảm tưởng chớp nhoáng của tôi về Hợp Chủng Quốc Hoa Kỳ và đời sống của đân chúng ở Hoa Kỳ.

Cần cứ vào tư cách của tôi là một người làm báo và dạy học, tôi chức Governmental Affairs Institute — một tổ chức tư nhân nhận làm công tính cho cách khách của Chính phủ H.K bằng hợp đồng kỳ với Bộ ngoại giao Hoa Kỳ — đã sắp đặt cho tôi có rất nhiều dịp tới quan sát, tiếp xúc tại các báo chí và các viện đại học Hoa Kỳ từ miền Bắc xuống miền Nam, từ Đại tây dương sang Thái bình dương. Nhưng những người làm báo chỉ là những kẻ ghi chép lịch sử ngày hôm nay, mà những người giảng dạy ở trường đại học là những kẻ đặt nền móng cho công cuộc xây dựng lịch sử mai ngày, nên tất nhiên là các báo chí Hoa Kỳ cũng có liên hệ mật thiết với văn mệnh quốc gia và quốc tế của Hoa kỳ ngày mai, mà các viện đại học Hoa kỳ thì lại cũng có ảnh hưởng sâu rộng tới đời sống của dân chúng Hoa kỳ ngày hôm nay nữa.

Vì chẳng đã với tôi là một người mới được hân hạnh đặt chân lên Mỹ châu lần đầu tiên, tự nhiên ngoài việc chuyên tâm xem xét các báo chí và các viện đại học, tôi là mà muốn biết chung về đời sống của quốc gia và dân chúng Hoa kỳ. Do đó, mục đích chính mà tôi đã tự đặt ra cho tôi trong ba tháng ở Hoa kỳ là tìm hiểu nước Hoa kỳ, tìm hiểu dân chúng Hoa kỳ và tìm xem các giới Hoa kỳ nghĩ như thế nào về tình hình Việt Nam cũng về vài ba vấn đề quốc tế quan trọng khác.

Mục tiêu tự đặt ra đã quá to tát như vậy, mà thời gian thì có hạn, nên tôi chỉ kịp có những nhận định thoáng qua, những nhận định ấy, dù về những cái hay hoặc về những cái dở chưa bồi phải kiểm soát lại. Nhưng dù là những nhận định chớp nhoáng tôi cũng xin chân thành trình bày ra đây, và cũng hi vọng bài đã những hoặc sẽ từng sống ở Hoa kỳ một thời gian, nhất là sẽ có chính những Quý vị người Hoa kỳ xem xét lại dùm cho thì thực chẳng những là một điều sung sướng cho một kẻ lúc nào cũng muốn cầu học như tôi, mà còn có ích lợi cho sự hiểu biết tăng tiến giữa hai dân tộc chúng ta nữa.

Kính thưa Quý Vị,

A.— Trước hết tôi xin nêu ra một vài nhận định về nước Hoa Kỳ

1.— Nhận định đầu tiên của tôi liên hệ tới một sự kiện mà Quí Vị đều đã thừa biết, chứ không phải là một điều gì mới lạ đối tới với khám phá ra Hợp chủng quốc Hoa kỳ là quốc gia lớn mạnh nhất Thế giới hiện nay

Sự thực này đã quá hiển nhiên, mà Quí Vị cũng đã thừa biết từ lâu, nên tôi chỉ xin nói sơ qua với những kinh nghiệm bản thân.

Ngay từ hồi 1942-1943, khi mới 16, 17 tuổi và còn học các lớp đệ tam và đệ nhị theo chương trình cổ điển B của Pháp, tôi đã được một giáo sư sử địa giảng dạy cho biết về sự lớn mạnh của Hoa kỳ. Vị giáo sư ấy, giáo sư Daniel Lury, thường chỉ cho chúng tôi những bài học quá dài, gồm cả từng đoạn từ thế giới 15, 20 trang sách và từng đoạn địa lý 5 hoặc 7 trang sách khổ lớn, rồi khi đến lớp thì thường gọi đọc bài rất lâu... Tuy nhiên, sau quá nửa thời gian chịu cực hình về chuyện đọc bài, chúng tôi vẫn còn được hưởng những giờ phút du lịch đầy hứng thú trong không gian hoặc qua thời gian, bằng trí tưởng tượng mỗi khi giáo sư vừa sắc sang một bên, lên trước bảng đen mà thuyết về lịch sử, hoặc vẽ lấy chiếc thước kẻ dài quá khổ mà vừa chỉ vào bản đồ vừa giảng về địa lý. Những lúc ấy, giáo sư có cái giọng hùng hồn của một quan tòa hoặc của một vị tiên tri... Đặc biệt, giáo sư rất hay ca tụng sự giàu có hùng mạnh của Hoa kỳ.

Tôi Hoa kỳ, sau khi đã trải đó 9 ngàn dặm đường tức là thoáng 15.000km bằng đủ mọi thứ phương tiện gạp thông thường như xe buýt, xe lửa cả tàu thủy và tàu bay (ấy là không kể hai vụ tai nạn kích sang Gia nã đại và Mễ tây cơ với vụ nhảy dù xuống quần đảo Ha uy di mà tôi không biết tính đường dài ra sao), sau khi đã qua 10 tiểu bang tiêu biểu cho các miền Đông bắc, Đông nam, Trung bắc, Trung nam, Tây bắc, Tây nam, sau khi đã dừng lại trên 20 thành phố lớn nhỏ, cả mới kỹ nghệ nông nghiệp thương mại, quân sự, chính trị, ngoại giao... khác nhau, tôi đã nhận thấy rằng những lời ca ngợi Hoa kỳ của vị giáo sư người Pháp nói trên quả là không ngoa.

Tôi nhận thấy rõ sự rộng lớn của Hợp chủng quốc Hoa kỳ khi nhàm suốt một ngày một đêm để đọc sách địa lý nói về Hoa kỳ trên chuyến xe lửa đi từ thành phố Dallas thuộc tiểu bang Texas sang thành phố Phoenix thuộc tiểu bang Arizona, hoặc khi ngồi suốt một ngày một đêm trên một chuyến xe lửa khác để quan sát bờ biển Thái bình dương của Hoa Kỳ từ thành phố Seattle thuộc tiểu bang Washington, qua các thành phố như Portland thuộc tiểu bang Oregon, cho tới thành phố như Cựu Kim Sơn thuộc tiểu bang California... Đi qua lục địa Hoa Kỳ từ bờ biển phía Đông sang bờ biển phía Tây, tôi đã phải bấm đồng hồ lại 4 lần, bởi vì Hoa Kỳ thuộc 4 thời đọc, có 4 thứ giờ khác nhau : giờ miền đông, giờ miền trung, giờ miền núi và giờ miền Thái bình dương.

Tôi cảm thấy rõ sự giàu có của Hoa kỳ trong rất nhiều trường hợp. Hoặc là khi ngồi ăn tom hùm ở cửa bể Boston mà nghĩ tới đoạn sách viết mình đọc về cả hồi trên dòng sông Columbia River ; người ta đã tốn 9 triệu Mỹ kim để xây những « cầu thang » cho cá hồi lội ngược dòng sông ấy mà sinh sản. Hoặc là khi thấy các kho trữ ngũ cốc dư thừa đứng sừng sững giữa những cánh đồng ngô bát ngát miền Trung, khi ngắm những chiếc máy bắt lựa trái chín mà chưa lại trai

(*Xem tiếp trang 4*)

Nơi cô nữ sinh viên hiện hành đã trở lên nhà đang ngồi là chỗ điển đàn cho sinh viên gặp gỡ bàn mọi ý kiến một cách hết sức tự do thuộc khu trường đại học California ở Berkeley gần San Francisco.

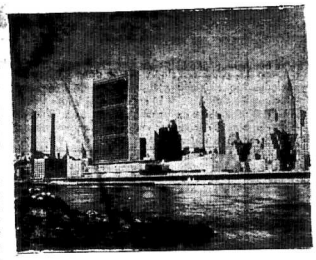

Mất trong những hình ảnh chứng minh sức cố gắng phi thường của người Mỹ : hình ảnh các thành phố với những dẫy nhà chọc trời. Trên đây là một góc cạnh của thành phố Nữu-Ước nhìn từ Đông Sông Phía Đông. Tòa lâu đài hình cái hộp điểm là Trụ Sở Liên Hiệp Quốc.

Quốc Hội Hoa Kỳ, nơi nương bóng của hai cơ quan lập pháp thường xuyên bàn bạc về các vấn đề quốc gia và quốc tế của Hợp chủng quốc Hoa Kỳ.

CÔNG ĐỒNG VATICAN trong tuần vừa qua (9-15-XI-62)

☆ Tên Ông Thánh Giuse được đặt vào phần Canon của Thánh Lễ Misa.

☆ Đức Tổng Giám mục Ngô đình Thục, hai Đức Cha Simon Hoà Nguyễn văn Hiền, Phanhô Seitz phát biểu ý kiến trong phiên họp XVII và XVIII.

☆ Các Nghị phụ đã đầu phiếu về vấn đề « Phụng Vụ ».

☆ Văn phòng Báo chí của Công Đồng lưu ý báo chí thận trọng khi loan tin tức về Công Đồng trong vấn đề : Nguồn Mạc khải.

Trong số báo trước, chúng tôi đã cống hiến độc giả tin tức về 14 phiên họp khoáng đại đầu tiên của Công đồng Chung Vatican II. Hôm nay chúng tôi tiếp tục về những phiên họp trong ngày vừa qua.

Bốn phiên họp khoáng đại 15, 16, 17, 18 vẫn tiếp tục bàn về vấn đề Phụng Vụ, từ là Kinh Nhật khóa, Năm Phụng vụ, Đề lễ, Thánh nhạc và Mỹ thuật Công giáo. Trong cuộc phiên họp khoáng thường có từ 19 đến 25 Nghị Phụ phát biểu ý kiến và bế mạc vào hồi 12 giờ 30. Đức Tổng Giám mục Ngô đình Thục, Đức Cha Simon Hòa Nguyễn văn Hiền và Phanhô Seitz đã lên diễn đàn trong phiên họp 17 và 18.

Khi bàn về Kinh Nhật khoa của Linh mục, rất nhiều ý kiến đã được đưa ra : có Nghị phụ yêu cầu đổi Sách Nguyện theo nhu cầu của Linh mục, về sự dài vắn, ngắn và việc kết cấu, bỏ ít nhiều Thánh vịnh có tính cách lịch sử nặng dầu Do thái, để thay thế bằng những trang Tân ước, duyệt qua lại bạnh các Thánh.

Nhiều Nghị phụ xin dùng La văn vì thích hợp hơn cả, và xin giữ Sách nguyện y như Đức Thánh Cha Giosa XXIII đã sửa đổi năm 1960.

Và luôn luôn các Nghị-Phụ đã lập đi lập lại những ý trường sau đây về Kinh Nhật khóa : *Tối cần* cho đời sống thống lĩnh của Linh mục Triều, Dòng *Việc chính* (Precipua opera) của linh mục ; *Nguồn sinh* cho Giáo Hội, *Phương thế* thánh hoá bản thân và mục vụ; *dây ràng buộc* Linh mục với nhau ; *Nguồn sinh* cho *Nuôi* Linh hồn ; *Sức năng đề* trong gian chuẩn ; *Mô chưa* cho tăng Thánh kinh và Giáo truyền và *nguyên nhân* đắc lực cho hoạt động tông đồ.

Vì thế rất nhiều Nghị phụ nghĩ rằng không nên cắt bớt Kinh Nhật khóa, dù công việc mục vụ luôn luôn thêm lên mặc lòng : nói bớt 15,20 phút cũng không giải quyết gì trong các công việc, trái lại chắc chắn sẽ làm cho tâm hồn mỗi ngày thêm sa sút nghèo nàn. Kinhnhật khóa của linh mục chính là nguồn ơn soi sáng, sức mạnh và anỗnChúa

Sau khi đức Hồng y Giuse Frings đã ngỏ lời chúc mừng Đức cha Alfonsô Carinci, nhân dịp Ngài được chấn Tòa (9-XI 1962) phiên họp khoáng đại về KinhNhật Khóa đã bế mạc vào 12g25.

Trước khi khai mạc phiên họp khoáng đại 17, để bàn về Phụng vụ, Đức Cha Tổng Bí thư Công đồng đã tuyên bố sẽ có Đại lễ Phụng Thánh vào ngày 9-XII-1962, sau ngày bế mạc khóa chính Công đồng (8-XII-62). Đồng thời cũng ấn định khai mạc khóa thứ hai ngày 12-V-1963. Chúa nhật thứ tư sau lễ Phục sinh và bế mạc ngày lễ 2 Tháng Phơrô và Phaolô, 29-VI-1963. Trong thời gian giữa hai khóa các Ủy ban vẫn tiếp tục làm việc.

Khi bàn về nhân quyền, nhiều Giám mục đã nhấn mạnh vấn đề nghị lễ và liệu thế nào để Mùa Vọng và Mùa Chay trở lại ý nghĩa cũ tức là ăn chay đền tội. Vấn đề : Lịch vĩnh viễn, và ngày mừng lễ Phục sinh cũng được đề cập tới. Nhiều Giám mục đã phát biểu ý kiến về Giáo nhạc và Mỹ thuật công giáo, nhất là ở các xứ Truyền giáo, và đối với thời quen phong tục các dân. Ở đây cũng đã nhắc tới những khoản 1.255 và 1.276 của Giáo luật về việc tôn kính Ảnh tượng để tránh những lạmdụng.

(*Xem tiếp trang 4*)

Bài thứ 2 của sinh viên Mỹ Stephen D. O'Harrow

CÁC CHÀNG « COI BÒ » MỸ VÀ THỔ DÂN DA ĐỎ

Anh cho biết : Có nhiều bạn độc ở Việt Nam đã gởi thư cho anh...

Tự Do vừa nhận được bức thư và bài của anh Stephen D. O'Harrow, sinh viên Mỹ là cố lần viết một bài ngắn cho Tự Do đăng trong số báo phụ trương. Lần này, anh gởi từ Luân Đôn về đã sang Anh học Việt ngữ. Sau đây là nguyên văn 2 bức thư của anh.

International Hall, Bronswick Square, London, WC1 England.
Kính gửi ông Phạm-V-Tuyên Chủ bút Nhật báo Tự Do S.G.

Công-Hòa Việt-Nam

Ông Tuyên thân mến,

Tôi rất sung sướng nhận được một tờ báo có đăng bài của tôi ở Tự Do ; như ông biết, người ta vẫn thường thích được thấy những lời lẽ của mình được in, đặc biệt là lại được in ở một nhật báo với thành phần độc giả rộng lớn và đáng tính. Tôi tiếc là quá chậm trễ trong việc gởi bài thứ nhì của tôi, nhưng chắc là như ông nghĩ, mới đầy tôi đã đi đi Luân Đôn và cho đến tuần này tôi không có nhiều thời giờ rảnh để viết cho ông.

Bản dịch bài báo của tôi quả là rất hoàn hảo và tôi chắc là độc giả đã hiểu rõ. Đáp lại bài báo tôi đã nhận được một số thư rất nhiều câu hỏi từ khắp miền Nam Việt Nam. Nhiều người bảo tôi về những chàng « coi bò » Mỹ (Cowboys) nổi tiếng và những người Da Đỏ, vì thế tôi quyết định viết bài này để bàn về đề tài này và tôi hy vọng bài này sẽ làm độc giả Tự Do được hài lòng. Tôi mong nhận được một tờ Tự Do và tôi hy vọng ông sẽ gởi cho tôi một số nữa khi bài này được đăng. Xin cảm ơn ông.

Stephen D. O'Harrow
9 November, 1962

Bài của sinh viên Stephen D.O'Harrow: gởi độc giả V.N.

Để đáp lại bài bản đầu tiên của tôi, tôi đã nhận được rất

(*Xem tiếp trang 4*)

Liêu Trai Chí Dị

NÀNG BA HOA - SEN

(Hà hoa tam nương tử)

Nguyên tác của BỒ TÙNG LINH — NGUYỄN HOẠT dịch

TÔN TƯƠNG NHƯỢC là một nho sĩ Sơn Hà Châu. Một ngày mùa thu đi thăm mộ ở người đồng, thấy trong đám lá cao bỗng không trên đồng rất mạnh. Nghi lắm. Liền vượt bờ tới xem — thì là một cặp traigái đang giao hoan. Bèn cười mà quay đi. Liền đó thấy chàng trai bèn lên đi ra, vừa đi vừa thất lại pháy lưng, hấp tập chốn thăng. Người con gái cũng vén đứng dậy. Nhìn kỹ lại, thì thấy về người rất nhã, đã đẹp mà lại duyên dáng Thích lắm, những muốn bắt chuyện nhưng thấy nàng có vẻ xấu hổ nên Tôn lần la lại gần phôi đi mà hỏi rằng :

— Chơi cái trò trên bờ trong đầu như thế cảthú không?

Cô gái chúm chím cười mà không nói. Thấy thế Tôn đến sát bên vạch áo nàng ra xem Thì thấy da đề trắng mịn như mỡ mỡ đông. Bèn xô vuốt mấy lần từ trên xuống dưới có gái bật cười nói :

— Cái anh đồ hủ này! Muốn gì thì cứ việc tự tiện, Sớ soạng nhận cả lên như thế để làm gì?

Hỏi tên họ, nàng đáp :

— Một trận gió Xuân sang rồi thì đồng tây mối ngã, việc gì cảu phải cần vặn cho nhọc lòng? Ý anh muốn biết tên tuổi tôi để đựng bia thờ gái trinh chăng?

Tôn nói :

— Chỗ đồng không lối trông như thế xây thì chỉ để cho bạn chăn trâu thả lơn chúng có tìm chuyện để chứ tôi đây không quen lắm. Em đã là gái đẹp để phong nhã thì cũng việc việc hẹn chuyện riêng tây cũng phải nên tự trọng chứ sao lại cầu thả như thế được.

Nàng nghe nói tỏ ý rất mừng mà nhận lời. Tôn nói :

— Phép học của tôi vẫng vẽ mà cách đây cũng không xa, vậy xin mời em quá bộ đến đây muốn ở lại bao lâu cũng được.

Nàng nói :

— Em ra khỏi nhà đã lâu, cơ người nhà biết sinh nghi. Nữa đêm hôm nay có thể gặp lại được.

Rồi hỏi rõ nhà cửa, đường đi lối về đoạn men theo con đường tắt mà đi. Mới sang canh ba quả chiến nhàng đến phòng học của Tôn. Mấy mưa mấy trăm, rất tươc hân hoan, tính không khêu đài đã được hơn một thắng mà vẫn không ai biết.

Một hôm có một vị Phiên tăng từ xa đến ngụ tại chùa trong thôn. Khi trông thấy Tôn ông kinh sơ mà rằng :

— Trong người anh có dấu tà khí, chẳng bao anh gặp chuyện gì, Tôn đáp không. Qua vâng ấy tự đương sầm bệnh. Từ đó cứ tối, khi đến cả gái lại đến theo cắt thứ quá tươi để bên cho Tôn và ân cần vẽ hồi bao khóc khác gì tình vợ chồng.

Tuy nhiên cứ mỗi tối hễ ngồi mình nằm xuống giường là nàng lại ép nài Tôn phải chiều nàng hoan hợp. Tôn mắc bệnh nên không khem được, trong lòng nghĩ nàng không phải là người. Nhưng cũng không có cách nào mà dứt dứt cho rồi, Bèn nói :

— Hôm no hôa thương có bảo rằng tôi bị ma làm, đến nay qua nhiều bị bệnh, thế mới biết lời của các ông ta nghiệm thật. Đêm mai phải cho mời đàng ấy đến để phù chú cho mới được.

Cô gái nghe thấy thế mặt biến sắc cho nên Tôn lại cảng nghĩ lắm. Hôm sau, sai người đem hết chuyện thật nói cho hòa thương rõ. Hòa thương nói :

— Đó chính là loài hồ tinh. Nhưng cái thuật của nó chỉ non kém lắm nên bắt nó kẻ cũng dễ.

Nói rồi viết hai đạo bùa, trao cho người nhà Tôn mang về và dặn rằng :

— Về nhà lấy một cái vò rửa thật sạch rồi để ngay đầu giường, lấy một lá bùa dán vào miệng vò rồi cứ ngồi tĩnh hễ thấy con hồ nó chui vào thì phải lập tức lấy một cái chậu sành úp ngay lên rồi lấy lá bùa thứ hai dán lên trên chậu. Xong xuôi cứ thế đặt lên chỗ mà đun rất nó phải chết.

Người nhà về làm đúng như lời nhà sư dặn. Đêm ấy mãi tối khuya có gái mới đến lấy trong tay áo ra mà quả quả vàng óng rất đẹp. Vừa mon men đến bên giường thì thấm hãi, đột nhiên người trong miệng vò có tiếng vi vu như huýt gió tới trong chớp nhắt nàng đã bị hút vào. Gia nhân vùng dậy lấy chậu úp vào rồi dán bùa lên.

Đang sáo bỗng có tiếng chậu lên chỗ chân thì Tôn trông thấy mấy quả quả vàng lăn bùa bắn ra mất dết. Chàng chợt hồi tưởng lại mối tình thầm thiết trong bao ngày qua bên động lòng thương cảm. Tức thì ra lệnh cho gia nhân thả nàng ra, bốc bỏ lá bùa, vớt chậu đi rồi, thiếu nữ từ trong vò chui ra, vẻ hớt hải, sợ sệt, tập dáu lạy tạ mà nói rằng :

— Đạo lớn sắp thành mà bỗng chốc xuýt biến thành tro bụi. May được chàng là người có lòng nhân, ơn ấy em thề sẽ xin bao đáp.

Nói xong bèn ra đi.

(*Mất tiếp*)

« *Phong cảnh mênh mông. Tây nói chung, phong cảnh mặt trời mọc, mặt trời lặn đến nghèo cơ ngộ khuất nẻo trong những Ca Mâu... Đều đã cho người đọc những hình ảnh của cuộc không chiến mà, nhưng đến nay những ta chưa được thấy trong văn chương* ». Đó là một nhận xét của một cây bút phê bình đã viết và cuốn **MÙA ÁO ẢNH** của Đỗ thức Vịnh cuốn tiểu - thuyết dày 475 trang, giá 80$ do Cơ sở Báo Chí và Xuất Bản TựDo ấn hành.

Đàn ngang cung

(Tiếp theo trang 2)

Nghệ thuật « chưới »

Quô từng gà so, chúng ăn rồi,
Leo thăng bổ chuối cỉnh phương trời ;
Cao tăng có tố lôi tuồn tuột,
Lông lá hình hài vạch tố tơi
Gộp đích tăn công lôi bách bộ,
Ra tài chưới đồng chấp trăm người.
Bội ca tam đại ngâm trăm bồng.
Hàng xóm vỗ cua đơn được bơi lời

VIỆT-HY

Quả là tối tân

Vinh quang của những kẻ nổ lẹ
(Tin Cả Thần 18-11-1962)

Báo Hò-Nội đọc nay « Bợ-đỡ »
Được Đảng khen « khôm khô » quá ta !
Thi đua ca tụng Hồ gia
« Thôi phòng thành-tích », ấy là lập công...
Các Nhật báo « Nhân-Dân » « Thời Mới »
Mở phong-trào ganh với « Thủ Đô »
Trước lo vui bụng « Bác Hồ »
Sau lâm cho bọn Liên-Sô thảo lòng...
Hai tờ báo « Chân trong » (1) của Đảng
Hy vọng rằng sẽ đáng huy-chương !
Nhưng sao cô chuyện lọ thường
Bác và Đảng lại không «thưong» báo nây...
Nên kết-quả về tay « Thời-Mới »
Lăn « Mà-đay », phần-khởi thật ở !!!
« Huy-chương lao-động hạng ba »
Đó là cái nhực, tưởng là diêu vinh !
« Mô » thành-thật lấy tinh « văn sỏi »
Viết mấy hàng đã gởi ngay ra...
Thôi thôi, xin lạy các « cha»
Mà-day báo-bỏ quả là tối tân.

TRẦN-NGỌC-CỪU
(Saigon)

(1) « Nhân Dân » « Thủ Đô » là những tờ báo chính thức của Đảng Cộng sản.

HỘP THƯ ĐÀN NGANG CUNG

● BÀI NHẬN XÉT DƯỚI TRƯỜNG TUÂN — «Chăm nên» của Thế Quyền. «Đề hãy», «Lối mạnh», «Ai thích chỏ mà», «Lại xô đẩy» của Vật Hy Hồ đức Sang. «Tàn ca dao» của DoanhDiêu. «Vững phiến ấy» Nguyễn bại Ngọc» của Cả Tếu. «Lấy ta làm bạn» của Đông Liên. «Khó vô tận» của Chăng Khanh. «Ngược đời» của Phạm Cúc. «Học vấn Minh», «Thày đời» của Tuấn Khanh. «Cá những chăng đôi», «Lưu trăng». «Kết đăng vô» của Nguyễn văn Nhu. «May đường tơ ngang», 5 bài. «Thước thăn» của Vũ Hoan. «Hồi thăm Vũ Bình» của Đinh trần Lê. «Thế sự» của Cả Tếu. «Công tự trăn», «Sương nhu tiên» của Mạnh Nhu. «Mừng bảo Hà tái ngộ» của Thụy Ngọc. «Mê cái vọ» của Trần ngọc Cửu. «Giấc đi», «Thế mới phải» của Tam Tinh. «Nhà đại lãnh» của Lưu. «Hỏi mà chơi», «Lâm gì thế», «Vinh Saigon» của Bảo Chơi. «Khi ông buồn», «Công tích cực» của Đu Ta. «Chay đăng tuổi», «Vào kẻ» của Huy Ngọc. «Vinh khói sóng», «Đua Lý Thông» của Tú Sắc. «Đi đâu mà vội», «Thế mới ho cho» của Đào Bích.

Xin trân trọng cảm ơn các bạn.
Những bạn gởi bài mà không thấy nhắc đến trong mục này, xin cho biết để đề phòng sự thất lạc.

HOA-KỲ, THOÁNG QUA MẮT...

(Tiếp theo trang 3)

xanh đang đi hái bông trong những cánh đồng mênh mang ở miền Nam (Hoa kỳ sản xuất 50% bông của hoàn cầu), khi nhìn thấng hoặc nhìn chéo vào những rừng cây cam đang chay ra tới tận chân trời, mộthương cảnh giống hệt như những cảnh rừng cao xu ở nước ta ! Hoặc là khi nhìn thấy những đàn cừu những đàn bò ở New Mexico, ở Texas hoặc khi tới thăm một nông trại nuôi hàng van con gà tây, vừa đen vừa trắng thả rong ở giữa những cánh đồng ngô xanh rờn, tay chúng sống sít thực phẩm hòa học cũng như nhờ ngũ cốc thiên nhiên.

Tôi cảm thấy hiện nhiên sự hàng mạnh của Hoa kỳ trong nhiều trường hợp khác. Chẳng hạn khi tới thăm những nhà máy nhà máy thép, nhà máy sản xuất phi cơ, nhà máy điện tử, nhà máy sản xuất bóng tiền, khi tới thăm chiếc hàng không mẫu hạm lớn nhất thế giới đậu ở vịnh San Diego hoặc khi tới quan sát đập Hoover ở gần Las Vegas : nước do đập này hãn ngữ lại được dùng để tưới cho 4 tiểu bang Arizona,Utah, Nevada và California

Hoặc như khi tới viếng thăm gian hàng tỉnh bảy về điện khí, về khí thiên nhiên tại hội chợ quốc tế Seattle vv... mà nhớ lại những sự kiện như : Hoa kỳ nhất thế giới về quặng sắt, bạng nhì thế giới về vàng và bạc, sản xuất gần 40% than đá và 70% dầu hỏa của hoàn cầu. Những những nguồn năng lực thiên nhiên ấy đâu có thể sánh được với năng lực nguyên tử ở trong thời đại không gian này ?

Đã riêng qui vị nào không hay lưu ý đến những chuyện thời sự, như chuyện thi đua vô trang hoặc thi đua chinh phục không gian giữa Hoa kỳ và Nga xô, chúng tôi xin đưa ra vài con số so sánh rất giản dị: Hợp chủng quốc Hoa kỳ là một liên bang gồm 50 tiểu bang,mỗi tiểu bang có thể coi như một nước. Diện tích tổng cộng của toàn thể là 9.389,923 cây số vuông, nhỏ hơn một chút so với toàn thể lục địa Trung hoa bao gồm cả Trung - hoa chính quốc (4.000.000km2) với Mãn châu, Tây tạng, Tân cương và Nội Mông (tổng cộng với chính quốc Trung hoa là 9.500 000 km2). Tiểu bang lớn nhất về diện tích là Alaska rộng 1.530.000 km2, so với nước Pháp chỉ rộng hơn chỉ có 551,000km2 thì lớn hơn gấp 3 lần. Tiểu bang lớn thứ nhì, Texas, 688,948km2, rộng hơn nước Pháp 137.693km2. rồng hơn nước Đức gần gần với nước Balan hay bằng tổng cộng các nước Đức, Thụy sĩ, Áo, Hung gia Lợi. Tiệp khắc,rộng hơn 2 lần nước Ý, hơn 3 lần Liên hiệp vương quốc Anh cộng với Bắc Ái nhĩ lan.

Việt Nam có một bờ biển Thái bình dương cũng dài và có chỗ đẹp hơn bờ biển Thái bình dương của Hoa kỳ (Hoa kỳ có những cảnh đẹp như Cam-Ranh, những thành phố xinh như Đà Nẵng hoặc Nha trang, nhưng không có một kỳ quan như vịnh Hạ long), nhưng một tiểu bang California ở ven biển Thái bình dương cũng đã có diện tích rộng 409.973km2 trong khi đó thì toàn quốc nước ta thì rộng tới 323.000km2 mà thôi ! Bởi vì Hoa kỳ rộng như thế cho nên chính dân Hoa kỳ cũng gặp nhiều người không biết là bao về đất nước Hoa kỳ, do đó người Âu châu mới đùa mà đặt ra câu định nghĩa sau đây : « Người Hoa kỳ tân tiến là một ông càng ngày càng đeo nhiều huy chương, nhưng vẫn đói uống sữa để như trẻ con vì không biết địa lý ». Tôi cũng có cảm một bà chủ trọ của một phân bộ hội phụ nữ quốc tế xuất đời mới ở Hoa thinh đốn có mời lần hỏi nàng người và ăi nhiên phải coi đó là một biến cố quan trọng.

Nguyên xét về địa lý thiên nhiên, Hoa Kỳ đã là cả một thế giới, gồm một phần lớn lục địa Bắc Mỹ, bao bọc năng hai đại dương Thái Bình và Đại Tây. Mở đầu cuốn Les cinquante Amériques, xuất bản năm 1961, nhà báo Raymond Cartier đã viết : « *Tiểu bang lớn nhất lớn hơn tiểu bang nhỏ nhất 485 lần. Tiểu bang đông nhất đông người hơn tiểu bang thưa nhất là 105 lần. Tiểu bang lạnh nhất thấp hơn thứ biểu nự tới 50 độ bách phân dưới và tiểu bang nóng nhất thấp hơn thứ biểu lên tới 50 độ trên số không. Tiểu bang khô nhất không nhận được nhiều nước hơn là sa mạc Sahara, mà tiểu bang ẩm nhất không nhận được lì hơn là miền Gabon.tiểu bang cổ nhất có những nghị viện thời Charles IX, còn tiểu bang mới nhất chưa từng có nhà vua thời Louis Philippe !. Tiểu bang nông nghiệp nhất gần được những của nước Pháp, còn tiểu bang kỹ nghệ nhất thì một mình đã sản xuất nhiều thép hơn cả Tây Đức.* » (Les cinquante Amériques, Raymond Cartier, Librairie Plon page 1.)

2) Nước Hoa kỳ lớn như thế, sở dĩ giàu và mạnh đầu tiên là nhờ ở tài nguyên dồi mau mắn được trời đất dành cho. NhưngHoa kỳ giàu mạnh không phải chỉ vì có thì nguyên phong phú. Sức lực của con người đã khai thác thiên nhiên mới cách phi thường. Những khi leo lên tòa nhà chọc trời Empire State Building 102 tầng để quan chiêm từ phía thành phố Nữu Ước, những khi chiêm ngưỡng bên một sườn đồi đầy cây cối với cảnh động ở Los Angeles có chỗ đặn cho hàng mươi van chiếc xe hơi, những khi ngồi trên xe hơi, chạy máy lanh bon bon chạy qua cả một thành phố mà hàu hết nhà cửa đều phải có máy lanh như thành phố Phoenix mọc lên ở giữa «Cảnh đồng Mặt trời» nóng bỏng, những khi đi trên chiếc cầu treo mang dài tới backy số nối trên dòng sông Columbia River ở Seattle hoặc đến chơi tại khu giải trí Six Flags ở Texas hoặc khu giải trí gần Los Angeles mà tác giả của nó đã dám mệnh danh là « Lãnh thổ Disney », những khi nhìn xem đập Hoover là công trình vĩ thủy lưu nước cho 4tiểu bang mà lại biết rằng đập Grand Couiee là một công trình thủy điện cho lớn hơn nhiều có thác nước nhân tạo hai lần cao hơn thác nước thiên nhiênNiagara... Những lúc ấy, tôi nhận thấy rõ rằng sức người của ghê gớm hơn sức mạnh thiên nhiên nhiều ! con người có thể chế ngự được thiên nhiên, có thể cải tại được thiên nhiên, có thể tổ chức lại thiên nhiên cho phù hợp với đời sống của xã hội.

Điều nhận định thứ nhì mà tôi món nêu ra tại đây chính là ở điểm đó: Hoa kỳ là một xã hội có tổ chức.Sự tổ chức chính là một lý do khiến cho Hoa kỳ hàng cường nhất thế giới hiện nay.

Nhưng tôi thấy cần nói ngay rằng sự tổ chức mà người ta gặp ở khắp nơi trong đời sống chung của Hoa kỳ không phải là một sự tổ chức máy móc, chỉ cần cứ vào những nguyên tắc lý thuyết, quá lý tưởng đến nỗi trở thành không tưởng : ở Hoa kỳ, người ta không thích áp dụng nạo ốc để tìm ra những tôn chỉ hoặc hão rồi nói theo các tôn chỉ đó mà nhào nặn sự thực, nhào nặn con người cho giống với cái quan niệm thuần lý của mình.

Ở Hoa kỳ, sự tổ chức nương tựa vào thực tế linh động : người ta luôn luôn nhìn vào hoàn cảnh để thật cố gắng vừa chữa, cải thiện cái tình cảnh hoàn cảnh để thật đó cho hợp với trào lưu tiến bộ, phát triển diễn biến của sự vật và cuộc sống người. Hoa kỳ là một xã hội đã có tổ chức, nhưng vẫn còn đang thường tực thiết đổi sự tổ chức hiện có. Hoa kỳ là một xã hội thành hình, nhưng còn biến chuyển chứ chưa đạt tới một hình thức hoàn hảo, tức là gần nửa đường mà thôi.

Hoa kỳ là một đứa trẻ đang lớn, hoặc một thiếu nữ, một thanh niên đang trưởng thành, đầy hứa hẹn nhưng cũng không phải là không chứa sẵn mầm mống nguy hiểm, tai hại của thói hư, tật xấu, tội ác... Người ta nhận thấy những hiện tượng chứng minh điều ấy ở trong đời sống chính trị : sức sống của Hoa kỳ một phần rất lớn là do sự cố gắng của các chính quyền tiểu bang nhưng chính quyền liên bang điều hợp, chỉ huy tất cả đời sống chung của hết thảy các tiểu bang. Quyền hành pháp liên bang rất lớn, quyền lập pháp liên bang rất rộng, quyền tư pháp liên bang rất mạnh, nhưng hên cạnh những quyền đó còn có các quyền hành của tiểu bang chẳng lo nhiều cho các địa phương, còn có tổ chức lưỡng đảng để phân tán bớt quyền hành chính thức của các cơ quan quyền, và còn có báo chí sản sàng soi sáng, mở đường, ủng hộ, khuyến khích, kìm hãm hoặc cản cáo tùy theo trường hợp

Tất cả tổ chức chính quyền liên bang và các tiểu bang ở Hoa kỳ còn nhiều khuyết điểm xét theo lý thuyết và cũng nhiều phen tạo ra những sự lầm lỗ rất đáng tiếc, nhưng những sự lầm lỗ ấy phần lớn là do ở chỗ các người có quyền thế ở Hoa kỳ cũng là người chủ chưa phải là thần thánh và những khuyết điểm ấy là do ở xã hội Hoa kỳ cũng là một tổ hợp của những con người phàm tục. Có một điểm trong sinh hoạt chính trị ở Hoa kỳ cũng đáng nhắc lại nơi đây: thường thường dân chúng vào một trong hai đảng, nhưng không nhất thiết phải ủng hộ đảng mình trong một quyết định: kỷ tổng tuyển cử, người đảng Cộng hòa vẫn có thể bỏ phiếu cho ứng cử viên Dân chủ, hoặc ngược lại, mà hành vi đó không hề bị coi như là một sự phản bội ».

Trong đời sống kinh tế, xã hội, văn hóa, cũng có nhiều hiện tượng chứng minh Hoa kỳ thực là một xã hội có tổ chức. Xã hội trẻ của học sinh, sinh viên cũng đã được tổ chức như một xã hội người lớn: sinh viên của một viện đại học thường bầu ra cả một tổ chức phức tạp như một chính phủ đã tự điều khiển lấy mình.Đi đâu người ta cũng thấy nhan nhản những khách sạn những cửa hàng tổ chức theo hệ thống giây chuyền, những cửa hàng bán đồ mua bán (Dept store) và những cái chợ mà người mua đến tự chọn lấy hàng hóa rồi đem ra cửa trả tiền (supermarket). Thành phố nào cũng vậy, dù lớn, dù nhỏ, đều có rất nhiều nhà báng,rất nhiều hãng bảo hiểm. Các xí nghiệp thì là những tổ hợp, những công ty, khiến thủy cơ thể là của một người, một gia đình, một nhóm người, nhưng ngày nay đã mở rộng thành những tổ chức công ty, mà cổ phần do thợ bé nhất, một nông dân nghèo nhất cũng có thể có cổ phần ở trong ấy. Đến nỗi nếu về sự tổ chức các xí nghiệp, tôi xin mượn một đoạn sau đây trong cuốn La république Americaneciủa R.L.Bruckberger do nhà Gallimard xuất bản năm 1958.

« *Chúng ta hãy lấy thí dụ công ty Điện thoại và Điện tín Hoa kỳ. Đây là công ty Điện thoại và điện tín lớn ghất tại Hoa kỳ. Bản tường trình năm 1957 cho ta biết rằng hãng có 52.252.494 cái máy điện thoại. Vốn của hãng ước lượng gần 10 tỷ mỹ kim. Số cổ phần của hãng lưu thông trên thị trường là 64.648,171 cổ phần.Những cổ phần này năm trong tay 1.602.046 người. Người nhiều cổ phần nhất không có tới một phần bốn mươi của một phần trăm toàn thể số cổ phần. Một số đoàn thể, công ty, hội ái hữu, trường đại học vv...có một số cổ phần lớn hơn.Số cổ phần lớn nhất trong tay một nhóm chỉ chưng chấn phần trăm tổng số.Tổng công số người giúp việc cho công ty là 792.634 người, Nhưng vậy là công ty có một số chủ nhân nhiều gấp đôi số người giúp việc. Ta cũng còn phải chú ý là gần 250.000 người làm trong công ty, nghĩa là gần một phần ba, cũng có cổ phần trong đó nữa...*

Chỉ nhìn ông, con cột mà những đường viền xã hội trong thế kỷ trước ghê tởm, nhà tư bản bụng bự ngồi trên kẻ sát chân đầm lên cổ người ở sân, đã tan biến trong đám đông. Người ta không còn gọi tên của họ được nữa, không cần tách rời ra được nữa. Đó là cả một hình ảnh phổ thông đã sụp đổ mà ta thấy xa xôi và lỗi thời như truyện thần thoại của Homère. Người ở hoạt hoạ bằng một đường cổ mỗi liên lạc giữa 800.000 công nhân và 1.600.000 chủ nhân được. Người ta đã phân tán chủ nhân ông, giống như người ta phân tán nguyên tử vậy. Tài sản không còn là một khu sực nào bấn riêng hoặc là một thành trì không chinh phục nữa. Bây giờ tài sản gần như là khách sạn bao la. Người ta vào, người ta ra dễ dàng bằng điện thoại hoặc một bức điện tín, như là người ta gửi hoặc trả lại một cái phòng trong khách sạn vậy. Có lẽ không có tới 10 công ty lớn của Mỹ có thể nói đúng được số người đã từng làm chủ nhân trong đó. Chỉ có một quy luật duy nhất về điểm nào là gần làm sao cho một số lớn và nhất là một đa số cổ phần không lệ trung được vào trong tay cùng một người. Nghĩa là người ta phải cố làm sao để ngăn cản việc tái tạo người chủ nhân theo hình ảnh của tư bản trước kia vậy. (Bản dịch «Nền Cộng hòa Mỹ quốc» của TứChung AnQuang xuất bản, trang 241-45).

Tính trung thực sự của các xí nghiệp đã như thế, tổ chức xã hội, đã vượt qua giai đoạn tư bản như thế đó, người thợ là ai ? người chủ là ai ? hoặc liên lạc với nhau như thế nào ? Người thợ là một người, người chủ là một người và mối liên hệ chủ thợ cũng là mối liên hệ người với người : các người thợ hợp tác với các người chủ, một bên bằng sức một bên bằng tiền, để tổ chức cũng cuộc sản xuất chung, cũng cuộc sản xuất chung ấy khiến cho giới chủ, giới thợ và giới thợ chủ cùng sống với nhau, đồng thời lại phụng sự một mục đích rõ ràng tại hơn các khách hàng và, hơn nữa, phụng sự một cách đắc lực cho công ích cùng đó.

3) Xã hội Hoa kỳ sở dĩ có tổ chức như tôi vừa nói và Hợp chủng quốc Hoa kỳ sở dĩ hùng mạnh như đã nói ở trên là vì những cố gắng không ngừng của nhiều thế hệ. Một người V. N.đã có dịp suy nghĩ về các xã hội Á châu mà lại đã có cơ hội quan sát các xã hội Âu châu khi bước chân tới Hoa Kỳ, không thể không lấy làm ngạc nhiên về những điểm khác nhau giữa hai bên. Ở đây, tôi chỉ xin nhắn mạnh vào một trường thống của dân chúng Hoa Kỳ : Ở Hoa Kỳ, quốc gia mỹ mãng, xã hội tiến bộ, một phần rất lớn là do ở sống kiến tự nhân, ở sức cố gắng không ngừng của dân chúng tự đồng sáy đồng lên đời dân toàn thể xã hội của họ kể từ những cơ cấu chính quyền trở đi. *Sáng kiến và nỗ lực tự động của tư nhân trong công việc xây dựng quốc gia và cải thiện xã hội, đã là điều nhận định thứ ba mà tôi muốn nêu ra ở đây.*

Ở Hoa kỳ người ta thấm tin rằng con người có trước và xã hội có sau, do đó cần phải đặt người dân trước và trên chế độ chính trị. Người ta nhiệt tin như Thomas Jefferson — một trong những người chủ đồng cuộc cách mạng giải phóng Hoa Kỳ khỏi quyền thống trị của nước Anh—, nhiệt tin rằng : « *Nếu có xảy ra cái lắc mà dân chúng trở nên lo đảnh, lãnh đạm đối với việc nước thì các bạn ơi tôi, và Quốc hội, và những hội đồng những ai thâm phán, những quy thống đốc, chúng ta tất cả sẽ hoà thành những con chó sói. Hình như đó chính là định luật chung của bản chất chúng ta, mặc dầu có những ngoại lệ* ». (Nền C.H.M.Q., trang 56). Nhiệt tin rằng : « *Cái mặt oài hình thức Chính phủ được là chức hoàn hảo hơn những chính phủ khác để bao vệ cả nhân trung sự xử dụng tự do nhữngquyền thiên nhiên của họ và, cũng một lúc, những hình thức chính phủ dựa được gần gũi cộng chẳng lại tất cả những sự thoái hóa. Tuy nhiên tính thực tế đã chứng tỏ rằng : ngay dưới những chế độ tốt đẹp nhất,những kẻ nắm quyền hành trong tay, sau một thời gian sẽ do một sự tiến triển chậm chạp, đã trở thành những kẻ chuyên chế.* » (N.C. H.M.Q. trang 56).

Ở Hoa kỳ, vì thế, người dân mặc dầu rất có tinh thần kỷ luật và thường thường vâng phục tăng quyền bình của nhà nước, nhưng bao giờ cũng còn có giữ một điểm hoài nghi đối với các nhà cầm quyền và đối với chính phủ. Điểm hoài nghi theo nguyên tắc và trong thực tế nây phát tự một niềm tin : tin ở con người, con người với bằng xương bằng thịt, con người có tâm có trí, con người có nhân tính bản thiện » khác hẳn với-cơ cấu xã hội sức mạnh thiên nhiên tự nó « không thiện không ác »

Con người có thể sai lầm

(Xem tiếp trang 5)

Các chàng « coi bò » Mỹ và thổ dân da đỏ

(Tiếp theo trang 3)

nhiều thư và tôi cố từ từ trả lời. Tôi sung sướng nhận được tin đọc giả bảo Tự Do, nhưng tôi không có thể trả lời hết được.

Dân Việt Nam thấc mắc và nhiều việc ở Mỹ và một trong những việc nây là về các chàng «coi bò» (cowboys) Mỹ.Những truyện về « Miền Tây hoang dã » chắt thông ? hiện nay vẫn còn những chàng «coi bò» nây không ? Cuộc sống của họ ra sao? Ngoài ra: Có còn những người Thổ dân Mỹ không (Da đỏ) ? và họ ra sao ? Tôi sẽ cố trả lời một vài câu hỏi nây trong bài nây.

Trong những ngày đầu của lịch sử Hoa kỳ, hầu như tất cả phần đất đã được khai khẩn và kỹ nghệ hóa của Hoa Kỳ nằm ở giữa Đại Tây Dương và Sông Mississippi. Khoảng 1840 những người di dân từ Âu Châu tới Hoa kỳ số dân của chúng tôi bắt đầu tăng lên và nhiều người đã quyết định rời sang miền tây Mississippi để khỏi cảng những đất dai nông trại mới. Những tiểu bang Nebraska, Kansas, Bắc Dakota, Nam Dakota, Wyoming vv tử bắt đầu phát triển với những người lập nghiệp mới nay. Nhiều miền đất, họ tìm thấy trong những tiểu bang nay khả phát nhiều có thể trồng lúa tốt. Những miền chỗ đất lại khả và thích hợp hơn cho việc nuôi trâu bò và cừu.Những người làm công việc nuôi trâu bò thời đó là những chàng « coi bò» chính hiệu. Họ sống cố đơn hầu như cả ngày ở trên lưng ngựa để chăn trâu bò. Công việc của họ trở nên khó khăn vì những trận bão bụi vì của hạ và bão tuyết về mùa đông, với nhiệt độ vào mùa hạ là 30° đến 35° (bách phân) và nhiệt độ vào mùa đông là —30° (bách phân), do đó ta thấy một cách để đăng cuộc sống của họ khó khăn như thế nào ở giữa những cảnh đồng trống.

Sau trận nội chiến lầm máu của Hoa kỳ (1861-1865) có đông người hơn quyết định đến chuyện tới miền tây để bắt đầu một cuộc sống mới. Người ta bắt đầu thiết lập một con đường xe lửa xuyên lục địa đi từ giữa miền đông của Hoa kỳ tới California, vào thời kỳ nây, người ta có gắng thống nhất xứ sở của chúng tôi và đem luật pháp và trật tự tới nửa miền tây của Hoa kỳ. Cho tới 1870-1880, chính phủ quốc gia ở Hoa thinh đốn đã hiểu sotát được miền tây và thường những hợp cướp của thể cướp một cách tự do không sợ bị dân áp (nhiều cuốn phim được thực hiện về các chàng «coi bò» và «miền Tây hoang dã» được xem như là làm sống lại thời kỳ nây chẳng khác sử Hoa kỳ). Miền nây được bắt đầu thành lập mau chóng và sự tăn bạo nây chỉ kéo dài trong một thời gian ngắn. Tới năm 1890; «miền Tây hoang dã» chấm dứt.

Ngày nay vẫn còn những chàng coi bò và họ vẫn còn đói những chiếc mũ cói bồ rộng lớn như thời xưa, nhưng các chàng coi bò nây thường ngự trên xe dịp hơn là cưỡi trên lưng ngựa và những tên cướp rất hiếm nếu không phải là không hề thấy.

Những người Thổ dân ra sao ? Những người được gọi là « Mọi Da Đỏ » đã sống ở Hoa Kỳ hàng ngàn năm ; họ đã khập miền Bắc lục địa Hoa Kỳ trước xa lịch sử được ghi lại. Những người Esquimaux miền Alaska có liên hệ với những Thổ dân Hoa Kỳ. Chẳng may, khi Hoa Kỳ lấy miền tây, nhiều cuộc đụng độ đã xảy ra giữa những người lập nghiệp da trắng và Thổ dân.

Thổ Dân cảm thấy tăng đất đai của họ bị cướp đoạt mất cách không chính đáng. Chính phủ Hoa Kỳ cố gắng cứu những Thổ dân đã cho lập ở bên cạnh những khu đất đặc biệt dành riêng cho họ. Trong thế kỷ 20, nhiều Thổ dân Hoa Kỳ quyết định bỏ đất đai của họ và trở về các thành phố để làm việc nhưng một số ít người vẫn ở lại miền Tây sống trong những cái bạt hoặc trong những căn nhà tranh bùn đất ở sườn núi đá. Những Thổ dân ở lại trên đất cố sống bằng nghề nông, nuôi gia súc, làm đồ bạc, làm đồ thủ công bán cho khách du lịch. Thường thường mà nói, cố rất ít sự tiến thương đến quyền lợi của người Thổ dân Hoa kỳ trong xứ tôi, họ có thể tự do liên kết và kết hợp với những người khác trong xã hội Hoa Kỳ.

Như quý vị biết, người Hoa kỳ từ nhiều quốc gia và gốc gác mà tới và nhiều người Hoa kỳ có đông miền Thổ dân.Chinhtôi cũng có ông cố nội một phần là thổ dân Hoa kỳ.

Sau hết, tôi muốn nhắc như quý vị rằng cả người Thổ dân da đỏ và các chàng coi bò cũng có ở những quốc gia khác như: Mễ tây cơ, Gia nã đại, Á châu Đinh và nhiều quốc gia Bắc và Nam Mỹ khác có các chàng coi bò, và tất cả các quốc gia Bắc Nam Mỹ cũng đều có các bộ lạc của Thổ dân. Những Thổ dân Maya và Aztec ở Mexico và thổ dân Inca ở Peru đã có lần xảy dựng những thành phố lớn hiện nay đang được các nhà khảo cổ nghiên cứu.

Nếu có quý vị độc giả nào của Tự Do có những câu hỏi gì.Tôi sẽ cố trả lời, nhưng xin nhắn mại chớ vì tôi có nhiều thư phải trả lời.

Công Đồng Vatican

(Tiếp theo trang 3)

Một cử chỉ đặc biệt của Đức Thánh Cha Gioan XXIII

Trong phiên họp khoáng đại 18, ngày 13-XI-1962, Đức Hồng Y Quốc vụ Khanh, Amleto Cicognani đã tuyên bố : theo sự ao ước của nhiều Nghị Phụ, Đức Thánh Cha Gioan XXIII đã ấn định ghi tên «Thánh Giuse» vào phần Canon Missae, ngay sau tên Đức Bà Maria. Ấn định như thế cũng đề ghi nhớ sự Công đồngChung Vaticano II tên kính Vị thánh Quan thầy của Công đồng. Quyết định nầy sẽ thi hành từ ngày 8-XII-1962.

Phiên họp khoáng đại thứ mười chín: ngày 14-XI-1962

Phiên họp hôm nay bắt đầu bằng về *Nguồn Mạc Khải*. Trước khi vào đề, toàn thể Công đồng đã đầu phiếu về vấn đề Phụng vụ theo bài mục đề sau đây : « Công đồng Chung Vaticano II sau khi đã bàn xét về lược đề Phụng Vụ, chấp thuận những tiêu chuẩn nhằm mục đích làm cho nhiều phần của chính phụng vụ thêm sống động và dưỡng thành nơi giáo dân, thể theo những nhu cầu mục vụ ngày nay.

2) «Một khi Uỷ ban Công đồng về Phụng vụ đã hàn xét lại những sửa đổi do các Nghị phụ đề nghị soạn thảo thành dự luật thì phải ấn cần đề trình lên Phiên họp khoáng đại, sau đây mới có thể soạn thảo bản chung kết ».

Toàn thể Công đồng đã bỏ thăm trước 11 giờ.

Ngay sau, Đức Hồng Y Eugenio Tisserant đã tuyên bố khai mạc về lược đề : Nguồn Mạc khải.

Đức ông Salvatore Garofalo đọc bài thuyết trình diễn tả nhiệm vụ thờ nhiệm của Công đồng là bảo thủ và cổ vũ giáo lý công giáo bằng những định thức rõ ràng. Đây không phải là cạnh tân giáo lý, bằng là cổ vũ việc học hỏi giáo lý. Bài thuyết trình cũng đề cập tới 5 đoạn của lược đề. Hôm nay,11Hồng Y, 1 Thượng phụ Giáo chủ và 3 Tổng Giám mục đã phát biểu ý kiến, và phiên họp đã bế mạc bắt 12 giờ 20, sau khi đã nghe kết quả cuộc đầu phiếu phiếu về Phụng Vụ : 2.215 nghị phụ bỏ phiếu thì 2.163 ưng thuận, 46 không ưng và 7 phiếu trắng.

Cũng ngày hôm nay, Văn Phòng Bảo chí của Công đồng đã lưu ý các phóng viên nên thận trọng hơn về vấn đề mà Công đồng thời sự bàn tán từ hôm nay : Nguồn Mạc khải. Cần thận trọng khi loan tin tức về vấn đề nầy vì đề tài rất khó và phức tạp. Nếu cần vănphòng sẽ giải thích.

(LUCA HUY)

NHỮNG VẤN ĐỀ GIÁO DỤC

Nhận xét sơ lược về các đề thi mẫu của Bộ Quốc Gia Giáo Dục cho các kỳ thi Trung Học

Bộ Giáo Dục thể theo ý muốn chung, đã vừa gửi những đề thi mẫu đến các trường để học sinh biết cách tìm học, giáo sư biết cách dạy, ra bài làm và đề nghị đề thi.

Những ưu điểm

Xin có những nhận xét đại cương trước khi đi vào chi tiết và trước khi phân tích các mẫu đề đề các banhọc sinh tiện đăng

Về đại cương, phần Giáo khoa của đề thi gồm nhiều câu hỏi. Chúng tôi nhận thấy,ở các đề mẫu thi Trung học I, đề Công Dân có 10 câu hỏi, đề Việt - văn ngoài bài Luận có thêm bài khảo sát đoạn văn với 5 câu hỏi, đề Sinh ngữ có bài khảo sát với 8 câu hỏi, đề Sử Địa 10 câu hỏi, Lý-Hóa và Vạn Vật có toán và thêm 6 câu hỏi, đề Toán có bài toán và 5 câu hỏi. Những đề Trung học II cũng tương tự. Các câu hỏi được bố trí đề liên quan đến nhiều phần trong chương trình.

Lời dẫn của Bộ là đề thi lối mới sẽ phá được lối học tủ và tránh được sự may rủi trong việc thi cử.

Hơn thế, chúng tôi nhận thấy những đề mới quả là sẽ giúp ích được rất nhiều cho các học sinh chăm chỉ, học đều đặn và biết học một cách thông minh. Biết học một cách thông minh nghĩa là chăm đều, rõng hiểu bài, biết tính bây bằng hình vẽ đồ ra minh hiểu, và không cần học theo lối « thuộc lòng như quốc kêu mùa hè ».

Những học sinh học đều đặn ấy sẽ không còn sợ rủi, vì không còn thể rủi khi mà bài thi đã trông ra những phần trong chương trình. Đề thi cũng hợp với các học sinh thông minh, biết tự ý trình bày cấu trúc lối bằng câu văn và sự hiểu biết của mình.

Dầu có những khuyết điểm nào mà tất nhiên không ai tránh được,lối ra đề thi mới cũng rất thích hợp để nâng cao Dương học vấn.

Những điều cần nói lại

Tuy nhiên, trong toàn bộ đề thi, đã có những điểm cần phải nói lại. Cái hay của tập đề thi mẫu đưa ra trước, là tạo ra cơ hội để cho mọi người bày tỏ ý kiến, đăng hoàn thiện hơn lên hoặc là giếp cho thí sinh và giáo sư đưa ra thêm những thắc mắc của mình.

Đây là vài điều cần nói lại.

1) Xin tránh những đề chương trình không có

Trong đề mẫu « Sử Địa, Trung học I » có câu hỏi về Gandhi — trong khi Bộ đã cho hay chương trình học theo đúng như năm ngoái với những phần đã bỏ từ năm ngoái, và do đấy bài sử địa Ấn Độ cần đại không có.

Mong rằng đề thi không nhắc lại những phần đã bỏ, hoặc là có thay đổi gì, xin Bộ thông-cáo tố và sớm.

2.— Xin tránh những đề quá khó

Đề thi Toán Tú Tài I, ban B.

Có mấy vị giáo sư chuyên dạy Toán đã ngồi giải đề thi đó, giải đều tay, không mất công suy nghĩ lâu lắm, nhưng cũng phải mất 3 giờ, không có thời giờ chép bài lại.

Chúng tôi nghĩ rằng :những đầu đề quá khó rất nguy hiểm, vì sẽ không cho phép phân biệt thí sinh, vì giỏi và kém sẽ cùng không làm được những bài quá khó.

Nên hiểu rằng thí sinh còn mất số thời giờ rất lớn để : lên tầng lầu trí nhớ, tìm đường chúng minh và giải đề, viết lại vào giấy thi và đọc lại. Chưa kể đến khả năng thể bị căng thẳng và trí óc bị rối vì những lối bài khó.

Nên hiểu rằng thí sinh còn mất số thời giờ rất lớn để : leo lên tòa nhà chọc trời Empire State Building 102 tầng để quan chiêm từ phía thành phố Nữu Ước, những khi chiêm ngưỡng bên một sườn đồi đầy cây cối với cảnh động ở Los Angeles có chỗ đặn cho hàng mươi van chiếc xe hơi, những khi ngồi trên xe hơi, chạy máy lanh bon bon chạy qua cả một thành phố mà hầu hết nhà cửa đều phải có máy lanh như thành phố Phoenix mọc lên ở giữa «Cảnh đồng Mặt trời» nóng bỏng, những khi đi trên chiếc cầu treo mang dài tới backy số nối trên dòng sông Columbia River ở Seattle hoặc đến chơi tại khu giải trí Six Flags ở Texas hoặc khu giải trí gần Los Angeles mà tác giả của nó đã dám mệnh danh là « Lãnh thổ Disney », những khi nhìn xem đập Hoover là công trình vĩ thủy lưu nước cho 4tiểu bang mà lại biết rằng đập Grand Couiee là một công trình thủy điện cho lớn hơn nhiều có thác nước nhân tạo hai lần cao hơn thác nước thiên nhiênNiagara... Những lúc ấy, tôi nhận thấy rõ rằng sức người của ghê gớm hơn sức mạnh thiên nhiên nhiều ! con người có thể chế ngự được thiên nhiên, có thể cải tại được thiên nhiên, có thể tổ chức lại thiên nhiên cho phù hợp với đời sống của xã hội.

Điều nhận định thứ nhì mà tôi món nêu ra tại đây chính là ở điểm đó: Hoa kỳ là một xã hội có tổ chức.Sự tổ chức chính là một lý do khiến cho Hoa kỳ hàng cường nhất thế giới hiện nay.

Nhưng tôi thấy cần nói ngay rằng sự tổ chức mà người ta gặp ở khắp nơi trong đời sống chung của Hoa kỳ không phải là một sự tổ chức máy móc, chỉ cần cứ vào những nguyên tắc lý thuyết, quá lý tưởng đến nỗi trở thành không tưởng : ở Hoa kỳ, người ta không thích áp dụng nạo ốc để tìm ra những tôn chỉ hoặc hão rồi nói theo các tôn chỉ đó mà nhào nặn sự thực, nhào nặn

NÓI HAY ĐỪNG

Đặt vấn đề với ô. Nguyễn v. Trung

(về văn học và chính trị)

(VIII)

Cá hoài bão của Phạm Quỳnh đã đặt vào Tiếng Việt. Ta sẽ thấy ông không để lỡ một dịp nào để cổ vũ cho quốc văn, trong mấy chục năm trời rồng rã, ông đã tỏ ra bền bỉ theo đuổi công cuộc tài bồi cho quốc văn.

Trong một bài Luận Thuyết về «Văn Quốc ngữ», ông kêu gọi : « Ai ôi, quốc nghệ xưa kia đã thế, quốc văn sau này thế nào ?

Xin đồng bào ta chớ nhãng bỏ, chớ khinh rẻ văn quốc ngữ. Cái tương lai ta ở đó. » (Nam Phong, số 2-1917).

Phạm Quỳnh lý luận trong bài «Bàn về thơ nôm» :
« Vớ vẩn ta vương hồn Đại Việt »
Thanh tao thêa lẫn giọng Hàn Thuyên
Giọng Hàn Thuyên !... Hồn Đại Việt !... Hai câu ấy thực là gồm cả cái lòng hi vọng tối thiết của bọn ta. Than ôi ! ai sao mà ta mong mỏi mà trở thương ? Chẳng phải là từ xưa đến nay ta chưa từng được đem cái giọng Hàn Thuyên nây mà diễn cái hồn Đại Việt kia du ?

Cùng một tiếng khóc, cùng một giọng cười, mà sao giọng cười tiếng khóc bằng cái lời họ Hàn kia nó cảm ta như thế ? Là bởi trời sinh ta để nói cái lời ấy, trời sinh ra cái lời ấy để ta nói, ta có nói bằng lời ấy mới nói được lòng ta, nói bằng lời khác là nói nhầu, những sự không thực cả. Trong trời đất chỉ có lời ấy với ta, ta với lời ấy là có cái duyên nợ ba sinh vậy. (Nam Phong, số 5-1917).

Ông tỏ bày tin tưởng rõ rệt : « sự trường tồn của quốc gia, nếu giữ được ngôn ngữ : « nước sống vì tiếng nói, tiếng nói còn, nước không thể mất được, tiếng nói đã mất, nước cũng khó lòng còn » (Nam Phong, số 22 «tiếng là nước, tiếng còn thì nước còn, tiếng mất thì nước mất, mà mất đó mới thật là mất hẳn không sao vớn hồi được nữa » (Nam Phong, số 101).

Vì cái vấn đề văn quốc ngữ vốn là I sự khổ tâm cho Phạm Quỳnh, ông oui lòng, sốt sắng luận bàn về các việc có quan hệ đến quốc văn. Chỉ đối với những bài ông xét ra không ích lợi gì cho học vấn, tư tưởng, ông mới không tiếp lời. Tưởng cũng nên nói thêm, Phạm Quỳnh ở đời từ đầu tỉ tuổi, nhưng đã tỏ ra hết sức đứng mực trong tình tình cũng như trong văn chương. Một người trẻ tuổi như thế đã kết hợp được những bậc tác nhu tuổi trí thiên mệnh cộng tác trong bấy nhiêu năm trời góp công xây dựng văn học, ta không thể phủ nhận tâm lòng nhiệt thành chân thực của ông.

Trong một buổi diễn thuyết về Ca dao Tục ngữ Việt Nam, Phạm Quỳnh phân tích những cái hay, cái đẹp của văn chương bình dân, ông nhắc nhở mọi người : « Đã ta học chữ Tây hay chữ Tàu, ta cũng chớ nên quên tiếng tổ quốc là cái tiếng từ khi lọt lòng ta đã học nói, và đến khi hấp hối chết cũng có nói. Ta nên nhớ lấy câu ca dao của nước nhà :

Ta về ta tắm ao ta
Dù trong dù đục ao nhà vẫn hơn.

Các ngài ôi !
Nhiều điều phụ lấy giá gương,
Tiếng của tổ quốc thời thương lấy cùng. »

Có một cái nghĩ vẩn ông Nguyễn văn Trung đặt ra, chúng tôi thấy không hợp lẽ. Ông cũng thắc mắc : «Nếu Phạm Quỳnh đã theo Pháp, cộng tác với Pháp thì phải đả trượng Kiều, hay ít ra, làm ngơ để chỉ ca tụng văn hóa thái Tây, và Ngu Đức Kế, Huỳnh thúc Kháng phải ca tụng truyện Kiều văn chương Việt Nam là quốc hồn quốc túy mới hợp lẽ... Như thế phải chăng Ngô Đức Kế, Huỳnh Thúc Kháng, nhà ái quốc cách mạng lại chống dân tộc khi chống truyện Kiều ?... »

(Mai tiếp) ÁI LINH

CÁC LỚP ANH NGỮ SẼ MỞ NGÀY 1-12-1962 tại Trường

ZIÊN - HỒNG

80/6-8 Đường Bà Huyện Thanh Quan Saigon. Đ.T. 24.059

— Direct Method Books 1, 2, 3.
— Practice Your English Part 1
— Văn phạm Anh văn Tổng Quát (khóa 6)
— Luyện thi THĐNC, TU TÀI I (ABC-SN 1)
— Luyện Thi CAMBRIDGE LOWER CERT. June 63
— ANH NGỮ THỰC HÀNH dành riêng cho người lớn tuổi muốn mau nói được tiếng Anh.
Cần ghi tên ngay. Học viên nhận có hạn.

GASTROPAN

Sưng
Loét bao tử
Ợ chua
No hơi
Đau quặn
Viêm bao tử

Uống ngay

GASTROPAN

bán tại các nhà thuốc tây

Những vấn đề giáo dục

(Tiếp theo trang 4)

phải là toán ép dụng dân dã, hoặc là 2 bài toán ngắn chỉ rõ 1, 2 câu hỏi, thay vì một bài toán dài và quá phức tạp.

Hoặc là : những câu hỏi nên buộc trả lời ngắn hoặc

Những đề không có cách giải nhất định.

Lấy thí dụ đề Lý Hòa Vân Vật Trung Học I, 2 giờ có 6 hỏi và 1 bài toán Đại số 4 câu.

Nếu kể cho bài toán điểm 2/3 số giờ thì 1/3 số giờ sẽ dành cho 6 câu hỏi giáo khoa.

Những câu hỏi là :

1) Trình bày bằng hình sự cấu tạo của tim.

2) Số răng trẻ con và người lớn.

3) Nhiệm vụ tùy sóng.

4) Thế nào là tánh miễn dịch ?

5) Một thí nghiệm về khúc xạ. Phát biểu định luật.

6) Cho thí dụ về thủy phân và hóa sa vông-so sánh các điểm khác nhau.

Chỉ có câu 2 có thể trả lời rất dân dã, còn các câu khác, thì sinh có thể trả lời rất dân dã cũng như có thể trình bày cả một đoạn bài dài.

Như về tánh miễn dịch, có thể chỉ trả lời trong 1 hàng, nhưng cũng có giải thích lý do và cho các thí dụ. Nếu không có sự ấn định phạm vi của câu hỏi, một thí sinh giỏi có thể chỉ trả lời bằng 1 hàng rồi thôi và có thể bị dành hỏng oan uổng. Hoặc là thí sinh tưởng phải làm cho đủ (giải thích lý do, cho thí dụ) mà cũng không được hơn điểm người viết chỉ 1 hàng, thì sẽ thiệt thòi vì mất công mà lại không có thời giờ làm Toán.

Đề nghị : Xin cho những câu hỏi có phạm vi rõ ràng và đừng có tánh cách co rân. Và xin giải thích cách chấm bài : chỉ cần trả lời rất vắn tắt và đủ ý, bay phải dàn ra như một bài nho nhỏ ?

Tạm kết luận

Chúng tôi chỉ làm công việc nêu lên ý kiến của một số giáo sư và học sinh.

Thiết nghĩ sau khi cho biết những mẫu đề thi trên Bộ Giáo Dục nên mở một cuộc trưng cầu ý kiến của các vị giáo sư (tùy ý) trong toàn quốc về các đề ấy.

T.V.S.

Giới thiệu sách mới

Tự Do vừa nhận được cuốn :

— **Ý thức Luận** của Henri Bergson do Linh mục Cao văn Luận dịch. Sách in đẹp, dày 152 trang giá bán 50đ.

— Tập thơ **«Tình xứ Mỹ»** của Ngô Yên gồm một số bài thơ tình cảm ngôn. Sách in đẹp dày 48 trang giá bán 26đ.

— **Tin sách** số 5 tháng 11 do Trung Tâm Văn Bút VN xuất bản giá 5đ.

Xin chân thành cảm ơn các tác giả và tác giả giới thiệu cùng bạn đọc.

TỰ DO

BAYER

UNIVERSAL trị ĐAU CỔ và SỨNG HỌNG

Chuyên chữa các bệnh trẻ con

Nhà thuốc :

THANH-XA

Trước ở Hàng Thiếc Hanoi ngoài 30 năm Hành nghề, được chính thân chủ tín nhiệm.

Nay ở 26, Ngô tùng Châu Saigon Cửa trên 2 cơn voi.

KN số 321 21-8-26

BAYER

ISTIZINE

Thuốc xổ công hiệu, êm dịu, không công phạt

Hoa-kỳ, thoáng qua mắt của...

(Tiếp theo trang 4)

nhưng lại có thể sửa chữa được sự lầm lỗ nếu có những phút biết thức tỉnh, nếu có những con người khác hoặc Thượng đế đánh thức cho khi cần. Ở Hoa kỳ, do đó, người dân nào bất cứ, ở địa phương nào bất cứ thuộc đảng giống nào bất cứ, theo tôn giáo nào bất cứ, bất luận là nam hay nữ, già hay trẻ, giàu hay nghèo, mỗi khi nghĩ ra một điều có thể có lợi cho mình mà chắc chắn là có tích cho xã hội thì đều có quyền thực hiện và thường được những người chung quanh tả phù hữu bật cho mà thực hiện.

Một người chợt thấy trong khu mình không có một nơi tắm cho trẻ con, liền đứng dậy hô hào những người khác cùng góp sức góp tiền xây một bể bơi, mà không cần ngại rằng mình có quyền gì mà xướng xuất công việc ấy. Một người chợt thấy rằng người Mỹ không hiểu biết về Á châu chẳng bao thì đứng ra hô hào thành lập một hội nghiên cứu về Á châu mà chẳng sợ rằng thiên hạ sẽ chê mình là gái hóa e trời sụp, tất mọi mà đảm tính lâm những chuyện dội đá vá trời.

Thế rồi, khi có tư nhân xướng xuất một việc lợi cho xã hội, những kẻ cầm quyền không « ghen », không tìm cách kìm hãm, mà trái lại còn khuyến khích, ủng hộ, có khi trích công quỹ ra mà hợp tác hoặc nâng đỡ là đàng khác nữa. Giữa chính quyền và các tổ chức tư nhân ở Hoa Kỳ có một tinh thần hiểu biết và những cố gắng hợp tác thật là kỳ lạ.

Tôi xin đưa ra một trường hợp để làm tỉ dụ : Cũng như nhiều người khác ở Việt Nam hoặc ở khắp thế giới, tôi đã được chính phủ Hoa kỳ mời sang thăm viếng. Nhưng sau khi đến chào tôi tới Hoa thành Đốn thì Bộ Ngoại Giao Hoa kỳ liền giới thiệu tôi sang một tổ chức tư nhân là Government Affairs Institute để tổ chức nào chăm lo sân sóc cho tôi trong suốt cả thời gian thăm viếng. Tổ chức tư nhân này đã ký một hợp đồng với Bộ Ngoại Giao về cuộc thăm viếng của tôi.

Và sau khi có lời giới thiệu của Bộ Ngoại giao tôi chỉ cần phải giao thiệp với tổ chức đó mà thôi, chứ không cần phải tới Bộ Ngoại giao hay một cơ quan chính phủ nào khác nữa, nếu tôi không muốn tới những nơi đó vì một lý do nào khác chứ không phải là vì một lý do liên quan tới sự tổ chức cuộc thăm viếng. Tổ chức tiên đã bàn với tôi và lập ra một chương trình sơ bộ tin cho khắp các nơi các người, các tổ chức mà tôi sẽ tới thăm hoặc sẽ phải nhờ đến trong cuộc viếng thăm. Những cá nhân hoặc tổ chức, dù là công, dù là tư, mà tôi cảm nhu đã tùy tiện kêu gọi tôi để giúp đỡ tôi trong suốt thời gian ba tháng, đều đã giúp đỡ tôi một cách nhiệt thành, tùy theo những phương tiện và khả năng của họ.

Ngoài ra, tới mỗi nơi, sau những cuộc điều tra, những cuộc quan sát đã dự định từ trước, thường tôi lại còn được những người tỉnh nguyện đến đón đi xem thành phố hoặc địa phương như một khách du lịch. Những người tỉnh nguyện hướng dẫn này có những lý do rất đặc biệt : ông Dan Ehrlich lái xe chở tôi đi xem các di tích lịch sử ở Boston là một tính viên, con một bà lãm ở Hội đồng đu khách Quốc tế (một tổ chức tư nhân), tôi mà muốn gặp tôi đề nhờn dịp này biết thêm về Việt Nam : bà Lewis Weinberg lái xe dẫn tôi đi xem thành phố Chicago là vì khi ông bà sang Scandinavie đã được người ta giúp đỡ như thế ; ông Maloy, một kỹ giả của UPI, đã dẫn tôi đi xem miền Six Flags ở Texas, là vì tỉnh đồng nghiệp ; tướng J. H. Rothschild đã dẫn tôi đi xem thành phố Phoenix là do lời yêu cầu của một người bạn ; cô Canberg ở San Francisco đã lái xe cho tôi đi xem thành phố là vì e ngại cho tôi lạ nước lạ cái nên không thể biết về thành phố sinh đẹp của cô.

Khi tôi ở San Diego, ông bà luật sư Kellar đã gọi đây nói tôi đề nghị dẫn tôi đi chơi, vì lẽ đơn sư là đã đọc mấy lời tuyên bố của tôi trên báo. Trên chuyến tàu đi từ Seattle sang Gia nã đại, ông bà Douglas Keith đã cho tôi địa chỉ và hẹn tôi tới nhà ông bà ở Redwood city gần San Francisco để biết đời sống trong gia đình Mỹ, tôi kiếc là vì chương trình của tôi ở San Francisco nặng quá nên đã không có thể giúp tôi thăm ông bà như ý đã định và như lòng hiện nay bấy còn ân hận.

Trong số những người bạn Mỹ quen biết trong một ngày như thế, tôi xin kể thêm một trường hợp : ông bà John R. Wilson ở Dallas (Texas), mà tôi đã nhắc tới một lần trong bài nói về cuộc tuyển cử vàng đầu ở Phoenix, đã đem tôi xem các miền phụ cận thành phố Dallas trong suốt một ngày. Ở bà cũng không quên mang tôi về nhà, giới thiệu các con với tôi, chỉ cho tôi xem từ phòng ngủ của ông bà, tới phòng ngủ và làm việc của có con gái lớn của mấy các con trai lớn nhỏ, cho tôi cái lò nướng thịt mà chính ông đã làm.

Riêng bà không quên đưa tặng tôi mấy cuốn sách về cộng sản và cho tôi xem nào sơ những mẫu báo mà bà đã cắt liên quan tới cộng sản và công cuộc chống cộng tại các nơi trên thế giới. Chúng tôi đã nói nhiều chuyện và có lẽ khi ông bà hỏi tôi về cảm tưởng đối với nước Mỹ, tôi đã có nói rằng một trong những cảm tưởng đó là : ở Mỹ, lãnh vực tư rất quan trọng. Từ ngày về đến nước nhà tôi nay, tôi đã nhận được hai mảnh báo do bà cắt gửi sang và đây là bản dịch một trong hai mẩu báo cắt ấy :

Sức mạnh của chúng ta là ở tư nhân

«Bộ Trưởng Nội vụ Sterwart L. Udall đã thách Nga xô chạy đua với Hợp chủng Quốc trong việc phát triển sức mạnh của các nguồn lực tư nhân. Ông đã nói rằng Hợp Chủng Quốc hơn hẳn Nga trong những chương trình năng lực đã được thiết lập và lại nói thêm rằng như thế thì hiển nhiên là Hợp Chủng Quốc có một «chế độ hay hơn».

«Chúng tôi lấy làm mừng rằng ông Udall đã hiểu biết điều ấy. Chúng tôi mong rằng ông giữ điều hiểu biết ấy ở trong đầu óc những khi mà xảy ra vấn đề tiền công quỹ dầm chân lên hoặc cạnh tranh với sức mạnh của các cơ sở do tài chính tư nhân thiết lập lên. Chúng tôi mong rằng nhà đương quyền Hợp Chủng Quốc nêu ra cho Thủ tướng Nga xô Khrushchev biết những sự kiện cụ thể như kể sau đây :

« — Hơn 120 công ty điện lực có điện khí Hợp Chủng Quốc đang đầu tư 700 triệu

(Xem tiếp trang 2)

Yêu cường Chấm lớn

NICICALCIUM

CÁN UỐNG

NICICALCIUM

VITAMINE C

Vững bền, dược tánh

Thơm ngon

BUỒN MỬA ?

Sẽ thấy khoẻ ngay !

Bác-sĩ khuyên nên dùng PHILLIPS MILK OF MAGNESIA mỗi khi ta ợ chua.

PHILLIPS MILK OF MAGNESIA công hiệu mật thử thuốc xổ hoàn toàn êm dịu — cho người lớn cũng như trẻ em

PHILLIPS MILK OF MAGNESIA

Nước và Viên

PHÒNG XEM MẠCH TRỊ BỆNH

Nhà thuốc VŨ-DUY-THIỆN

hành nghề từ năm 1924 tại Nam Định và Hà nội.

Chuyên chữa **Đàn ông.** Thận hư can hoả vượng. **Đàn bà** khí hư và huyết kém. Muốn sinh dễ.

Cả bán các thứ thuốc **Bổ thận, Cố tinh, Điều kinh.**

Thư và ngân phiếu đề VŨ DUY THIỆN 6122/138 Phan đình Phùng « Đường Bến cát» Saigon. Chưa Kỹ Viện Hàng vào gần trường học Lam Sơn.

Giờ làm việc từ 7 giờ sáng, đến 6 giờ chiều. Chủ nhật không nghỉ.

Kiểm nhận B.Y.T. N° 458 ngày 18-10-62.

MƯỜI NGÀY HỌC TẬP

(Kỳ 7) Trích nhật ký của **VŨ-BÌNH**

Chiến sĩ nhảy dù can thiệp hiệu quả vào phút chót

Đêm 28 — Mấy viên chức ngoại Thượng thiếu vụ đã tỏ ra tiến bộ trong việc học tập rất nhiều. Trong hai ngày qua mình có gắng tìm chữ để giúp mấy ông hiểu các danh từ khó, và các câu khó nghĩa. Tuy có học thật, nhưng thái độ họ ăn cần và gần bó với mình đề học tập, mình cũng thấy vui vui. Vì lại việc giúp bạn học tập cũng là một dịp «ôn bài» cho mình lại vừa thu hành đúng theo *quan điểm dân tộc* mà mình đã nghĩ trong đầu.

Nhưng không khéo thì coi chừng mình lại rơi vào tội hối lộ. Việc này khó nghĩ quá : Ở Phố R. ít nói nhưng kỹ lưỡng. Gói thuốc lá của mình gần hết thì đã thấy có gói mới ở trên nắp ví. Quản trường U. thì luôn luôn cau đôi vẻ miệng ăn thức uống Mian càng đầm lo thì lại càng mở tông cong tác công bộc cho các ông : Muốn kiếm điểm trình độ lãnh hoạt ở khóa và thắc mắc trong công việc thực tế ở ngoài, mình lẻo đẻo theo các ông trong toàn và ra ngoài toàn, vì lẽ vẫn đề đó mình vì điều nên không nghe rõ xác các ông giải thích lại giùm.

Đối với người lớn tuổi như ông T. ông V. thì mình kính là chú bác và gọi là bác. Các ông trẻ tuổi thì mình «kính thưa ông» và cứ như thế mà nhờ bác nhờ ông giải thích chỉ vẽ cho nên mình đã có dịp học tập, quan sát được tác phong lẽ lối làm việc và cách đối xử bình đẳng C. Nhưng coi chừng mình chủ quan, nhận xét lệch lạc đấy. Hãy đợi cuối khóa rồi hãy nhận xét riêng về ông ấy cho nên đây đủ hơn. Và lại cái cảnh Chỗ lạc vào nhà lần thì chỉ nên sở mó vào mình lần cần ngủ. Trong hai lần mình muốn nói chuyện với ông về bài học và công việc A.C.L nhưng ông đáp ngắn, đi mau và vẻ nằm lẹ thì chắc là cần ngủ.

Đêm nay thì đoàn cán bộ ba người của các vị thuyết trình viên, hướng dẫn viên đến dẫn đắt hội trường học tập về công tác « *Thanh học xã tổ chức quần chúng* » mục quan trọng trong bài thuyết trình của Thiếu tá H.

Trung tá Ch. thật trang nhã, ông thay mặt Ban Cảm Đốc ngỏ lời cảm tạ ba vị cán bộ ấy và mời ba vị lên diễn đàn. Có lẽ vì thấy ghế chủ tọa đoàn đã có ba ông cán bộ nên hội trường không hầu ai trong số dự thính viên cả.

Ba ông cán bộ hăm say thì có ba phong độ khác nhau. Mặc dù thì hơi tự do* một ông thì quá e đề, một ông nữa thì thiệt nghiêm.

Đến đây thì tôi lo. Vì đoàn cán bộ lập lại lý thuyết dài quá. Đoạn nhậy hội trường đã nghe ít nhất cũng là ba lần. Thật là không may cho đoàn cán bộ nay, vì các ông cũng tưởng đó là vấn đề mới chăng ? Hoặc gia các ông dụng ý lập đi lập lại nhiều lần cho « học tập » để nhớ chăng.

Ông Phó C. rất thành thật với ông. Ông nhún vai và ngó ra ngoài. Các dự thính viên lại thay nhau chất vấn tới tấp làm cho các ông cán bộ luống cuống. Các ông luống cuống thật lắm rồi, vì cán bản lập luận đúng, nhưng các ông không hiểu sao mà không mạnh dạn phải hiểu. Thế mới khổ. Tôi tiến thoái lưỡng nan, chưa biết phải làm gì cho cái không khí ấy. Nếu tôi mà đem phát triển lập luận của cán bộ hướng dẫn thì là... « làm tăng » chăng, mà chất vấn nữa thì chắc là không biết điều. Chiến sĩ nhảy dù bỗng đáp xuống diễn đàn. Đó là một sĩ quan trẻ tuổi ở Lữ Đoàn Nhảy dù xuống.

Tiếng nói của « đồng chí » nảy rồn rằng thật. Ông phóng thanh khác ta những tiếng như búa :

— Tôi xin tự giới thiệu !
(Lúc ông phải tự giới thiệu)
Tiếng vỗ tay rầm lên, ông tiếp :

— Vẽ phần lãnh hội thì tôi chẳng có lãnh hội gì được cả. (Vỗ tay) Quả giờ rồi mà vẫn đề chưa rõ. (vỗ tay thật lâu) Xin hỏi kỹ lời.

Tiếng vỗ tay kéo dài lâu quá. Mình thấy cũng hơi nao nao. Dự thính viên thảo luận hăng. Cán bộ biệt phái cũng có đủ vỗ trang lý luận. Kẹt ở cái tinh thần đoàn kết, trong vấn đề học tập *hồi lương.* (Vấn đề này và sau được bác sĩ X. giải quyết thu đáo).

22giờ kém10— Ông Phó A. biểu nhân, vừa ăn vừa đánh cờ tướng với ông Phó B.

22 giờ5 — Ông Phó L. biểu cam. Mình đem về biếu ông Phó K.

Sáng 29. Sáng nay có việc là cho cá nhân tôi. Nhà hàng

(Xem tiếp trang 2)

muốn trị hết

Run - Sán lãi

(LÃI ĐỦA - LÃI KIM)

dùng ngay

Verazine

VERAZINE

KHỎI KIÊNG CỮ - KHỎI UỐNG THUỐC XỔ

bán tại các nhà thuốc tây

142 BYT/QCDP 21-8-62

AI CÓ NHỮNG BỆNH NÀY ?

Đái dường, đái rắt, đái gắt đái lợn cơm, đái dầm, đái trắng như nhũ, đái ra máu, đái ra tinh, dương suy, thận suy, gan đau, tim yếu, bao tử uất hơi kinh niên, kinh kỳ sớm, bạch đái, hoạt dâm, di tinh mộng tinh, hoạt tinh, chân tay ra mồ hôi, tóc rụng, cam tích mất ngủ vô bình trí. (k.v. 281-BYT-14-8-62).

BỆNH ĐẦU ÓC, THẦN KINH NGUY HIỂM ?

Những bệnh đau óc và thần kinh đỡ lâu biến chứng rất nguy hiểm và khó trị. Vậy ai có những bệnh sau đây : Nhức nửa bên, hoặc cả đầu, nhức đinh xoay ngọ, nhức sau ót, nhức hai thái dương, nhức thu trán, nhức đầu mất nhức, nhức đầu mất mù, đau mông ót, nhức đầu đông, nhức như kiến bò, như bắt bỏ, nhức đợt nhức đầu mất nhức, nhức đầu mất mù, đau mông ót, nhức đầu đông, nhức đầu chết giấc, đợt, nhức đầu đi mỗi xây xẩm, nhức đầu hay quên, nhức đầu tai ù ù, nhức kinh niên, nhức chết giấc.

Đ.Y.ST NGUYỄN-GIA-THƯỢC số 582C đại lộ Phan thanh Giản SAIGON (trước ở 219 Su Vạn Hạnh) Kinh nghiệm lâu năm về khoa đầu óc và thần kinh — K.N. 379/BYT/13-9-62.

Tự Do

TIN TỨC TIN TỨC TIN TỨC TIN TỨC

Thủ đô và các tỉnh

BÁC SĨ THƯỜNG TRỰC

CHÚA NHỰT 25-11-1962

Từ : 13 giờ đến 6 giờ sáng hôm sau

B.S. Lương-Tấn, 10, đường Nguyễn-Tri-Phương — Cholon
B.S. Đỗ-Phong 132, đại-lộ Tông-đốc-Phương — Cholon
Nguyễn-thị-Tư 424, đường Trần-quý-Cáp — Saigon
Nguyễn-quang-Huân 89 đường Trương tấn Bửu — Saigon

★ **Kỳ thi Thủ đực học sinh niên khóa 1962-63.**— SAIGON.— Kỳ thi thủ đực học sinh niên khóa 1962-63 sẽ mở vào ngày 10 tháng 1 năm 1963. Thời hạn nộp đơn. Từ 26-11-1962 đến hết ngày 10-12-62. Thí sinh học trường sau nộp đơn tại trường sau: Ký-thi tỉnh tự do : ở các tỉnh : nộp đơn tại Ty Thông Tin Học Chính Lập tại Tỉnh lỵ ; ở Saigon : nộp đơn tại Phòng khảo thí Nha Trung học (số 7 đường Nguyễn Bỉnh Khiêm). Mẫu đơn có niêm yết tại các trường trên đơn. (NCV)

★ **Thầu cần viên được nâng thành cơ sở quan trọng.**— ĐÔ THÀNH.— Từ ngày thầu cần viên Saigon được nâng đổi thành một cơ quan trung đương với một Nha, thực thụ Bộ Cải tiến Nông thôn, do một giám đốc điều khiển, gồm có : phòng đặng vật, phòng thảo mộc phòng hàng chánh và một phòng do một Chủ sự phòng phụ trách.

Thầu cần Viên có phận sự nghiên cứu, giao thiệp trong Quốc nội và Quốc ngoại, sưu tầm đặng vật, và cầm thú, thảo mộc, trang trí các hoa viên v.v. Hiện nay vườn thú Saigon thâu mỗi tháng hàng trăm ngàn đồng tiền do khách vào viếng. (TTL)

★ **Vé số KT bán công khai giá 10 đ mà không ai hỏi mua.**— ĐÔ THÀNH.— Cho phép hoàn nguyên bản, vé số kiến thiết mới phát hành 3 triệu vé mà lấy và mới được những nhà thầu tung ra bán đường vào ngày 4-12, tuy vậy ngày bán, giờ người ta thấy vé số đã bày bán nhan nhản các sạp trên những con đường phố Đô thành, với giá chính thức 10đ. Đây là một hiện tượng lạ chưa từng thấy trong mấy năm rồi. Ai cũng hỏi vụng tính trang này sẽ được kéo dài mãi. Lẽ bao nhiêu lá sáng qua, tại chợ Hòa Hưng có một quan nhỏ bán vé số chỉ có 104 mảnh và những người bán vận ngồi cả giờ mà chưa thấy ai tới hỏi (VQ)

★ **Gần 20 người lấy 40 ngôn. Tên gian hùng đã bị bắt.**— ĐÔ THÀNH.— Như chúng tôi đã loan tin cách đây một tháng, Lê văn Ngọ 52 tuổi nhà ở đường Võ Tánh Saigon, đến nhà các người bà con quen thuộc khoe là được ban giám Đốc trường đua Phú Thọ phái đi tuyển người bán vé với lương 200$ mỗi ngày. Có 20 người nhẹ nhàng giúp và nộp mỗi người 2000$ (hai thế ở sa, Nhưng chờ tới năm tháng cũng chẳng thấy ông Ngọ đi làm, tới nhà ông nay hỏi thì mọi ngày Ngọ đã bỏ nhà trốn mất. Biết là bị gạt, 20 người nay đã trình nhà chức trách. Sau nhiều ngày thơ đến, nhà viên an ninh Đô Thành bắt được Ngọ, đang ngồi tại một nhà người bà con ở đường Nguyễn Trãi. Ngọ bị cáo lưu thần vân, và đã thú nhận tội lỗi. Sáng 24-11, cảnh sát đã giải ông Ngọ tới Biện lý cuộc sau đó bị tống giam vào khám Chí Hòa.

★ **Một ngư phủ lưới được cá mập nặng 370 ký.**— VŨNG TÀU.— Hồi 22-11-62, ông Lê văn Trung ngụ tại xã Thắng Nhì cùng đoàn ngư phủ lái chiếc ghe máy chạy ra biển Cần Giờ đánh cá. Khi kéo lưới đầu bằng có một con cá mập to lớn lọt lưới vùng vẫy ầm ầm, khiến chiếc ghe suýt chìm mất phen. Người ta bắt được con cá mập này chở về nhà cân được 370 ký. (PS)

★ **Một thiếu nữ bị cô hàng xóm đâm trọng thương.** GIA ĐỊNH.— 3 giờ 30 chiều 23-11, Nguyễn thị Thu 19 tuổi ngụ đường Lê quang Định, có chuyện xích với cô Minh nhà ở kế cận. Cô Minh cầm dao đâm cô Thu một đao. Nga nhiều liền được chở tới bệnh viện điều trị.

★ **10 đu đăng và 4 gói mãi dâm bị bắt.**— GIA ĐỊNH. Đêm 22-11 nhà chức trách Gia Định có mở cuộc tảo thanh gái mãi dâm ở vùng Tân Nhơn xã (Gò Vấp). Kết quả có bắt được 4 gái mãi dâm và 10 thanh niên du đãng. Tất cả đều về bót lập biên bản giải tòa (P.T.)

★ **Bị cọp ăn thịt.**— PHAN RANG.— Đêm 21-11 vừa ngày 22-11, bà Thị Rôi, người Thượng 45 tuổi ngụ tại điền Dinh điền Ấn Đạt xã Đ. Lâm Hạ thuộc quận Da Long (Ninh thuận), trong lúc cùng 2 chồn nhà lên 10 và 12 tuổi nằm ngủ gần cây, cách Ấn Đạt 4 cây số, đã bị cọp bắt đi ăn thịt. Hai người chồn bà Rôi thấy giặc không thấy bà mẹ bà chồn của mình đến kiểm khiến cọp sợ bỏ xác bà Rôi ở chỗ cách xây 20 thước. Sau đó, hai người chồn chạy về phi báo cho thân nhân mang xác và thú con cọp lại trở lại mang xác bà Rôi ra cách cây 50 thước ăn thịt. Khi thanh niên nhân điền và thân nhân đến nơi thì cọp đã ăn hết xác bà Rôi chỉ còn có thủ cấp và 2 bàn chân. Ngoài ra, chiều ngày 17-11, thanh niên chiến đấu quân Da Long (Ninh Thuận) trong khi phục kích tại triền núi Mê Tai, cách quân ly 2 cây số về hướng Tây, đã bắn được một con cọp vàn tên cọp, dài 1 thước 50, cao 8 tấc.

★ **Đem bán trẻ nít với giá 2700đ. bà vú mới bị phạt 6 tháng tù.**— PHONG DINH.— Vừa qua Quy, ngụ xã Phương Phú thuộc quận Long Mỹ (Chương Thiện) có vợ và hai con, Vì buôn bán bị thất bại, vợ anh lại bỏ nhà đi theo kẻ khác, để lại 1 đứa con tên Võ văn Thuận 7 tuổi. Anh Quí thu xếp đã đạt lên Saigon lên ở, gửi con nhà bà Nguyễn thị Tức 53 tuổi đã như người dòm, với giá mỗi tháng là 400 đồng. Cách bốn ngày sau, bà Tức đưa em Thuận đến nhà Nguyễn văn Bé ở xã Long Hưng quận Thanh Trì (Ba xuyên đã bán lấy 2.700 đồng. Khi sự Quí biết thơm bà vú bắt lương với nhà chức trách. Bà Tức bị tăng giam ngày 3-10-62. Ra tòa tiếc hình 23-11-62 thì Tức bị phạt 6 tháng tù ở. giam ngày 3-10-62. Ra tòa tiếc hình 23-11-62 thì Tức bị phạt 6 tháng tù ở. (N.X)

HỘI BẮC-VIỆT TƯƠNG-TẾ
Thông báo về việc cải táng

Cùng như mọi năm, chúng tôi định đến ngày 7,8,9,10 tháng Chạp Âm Lịch, tức 2, 3, 4, và 5 tháng Giêng năm 1963 sẽ cải táng những mồ vô thân nhân tại các lô : 3, 16, 17, 18, 19 và 20 tại Bắc Việt Nghĩa Trang, xã Tân Sơn Nhất, Quận Tân Bình

Cải táng xong, sẽ đi chuyển lên an táng tại Nghĩa Trang thờ Hai của Hội xã An Nhơn, Quận Gò Vấp.

Quý vị mồ chủ muốn biết thêm chi tiết, xin mời liên lạc với Văn phòng Hội số 56 đường Hiền Vương Saigon, vào những ngày giờ làm việc.

Hội Trưởng,
NGUYỄN DUY NINH

NHUỘM : NYLON DACRON TERGAL
Mới và nhiều mầu thước hợp thời trang. Quý Bà, Quý Ông
ĐẠI-MINH-CHÂU 59 Võ-Tánh Phú Nhuận
Trên 30 năm nhà tiếng khắp Bắc-Trung-Nam.

Lịch THÁI-ẤT 1963
Không phải vấn đề đi đoan mà một Khoa Lý 56 Dịch Lý THÁI-ẤT THẦN KINH do Giáo-Nhơ Tiên-Sinh biên soạn rất kỹ, có diễn giải tại sao ngày ấy NÊN làm hay là CỐ
Tặng Lịch Quý Hàng nên cho nhân viên phụ trách đến 23, Tự-Do Saigon lựa chọn nh ba kiểu áp dụng kỹ thuật ấn loát mới lạ. Rất Đẹp. không bán Lịch ngoài quốc.
Hãng Lịch THÁI-ẤT
23 Tự-Do — Saigon Đ.T. 25.427

ANH VĂN : G.S. NG-V-GIAI và H.G.DZU phụ trách với G.S. Anh Mỹ Việt
Tại Trung Học VƯƠNG GIA CẦN — 46 Phan-thị-Giản (Dakao)
KHAI GIẢNG : CHIỀU TỐI ngày : 3-12-1962
Đã mở tính độ : SƠ CẤP LOWER CERTIFICATE. Luyện thi T. H. Đ. N. C. và Tú Tài S.N.I.
Một phương pháp đề hiểu lẫn Khảo Sát — Précis — Liên — Văn Phạm.
Luyện thi Lower, Chuyên đề — Précis — Compréhension — Essay
Thường xếp yên tĩnh, phòng học rộng rãi mát mẻ ; (khóa June 63)
Bài tập nhiều — Giảng kỹ — Học phí nhẹ.
Chi tiết và chương trình tại Văn phòng.
In bội nhà in riêng của TỰ DO, ngân phiếu xin gửi cho ông : KIỀU - VĂN - LÂN, Quản-nhiệm
25, 27-29 Vs. Tánh — SAIGON.

Lập - trường

(Tiếp theo 1 trang 1)

lức cần phải lo lắng cho những thanh niên có tử tế, có cử nhân có hiến sĩ mà cũng không biết dùng khả năng của mình vào công việc gì cho ích quốc lợi dân và để lo cho sự sinh nhai không nghề nghiệp bằn thân cùng gia đình ?

4.— Phải chăng đã đến lúc chúng ta cần phải xác định cho rõ ràng một quan niệm mới về mục đích của sự học, để bằng cấp và cuộc đời ?

Phải chăng các bạn trẻ—nhất là các bạn gái kém chồng — cần phải trọng chân tài, thực học, nghề nghiệp, sức khỏe, lòng tốt vv... hơn là bằng cấp ? Phải chăng các bậc cha mẹ anh chị — nhất là ở trong những gia đình không lớn gì lớm sung túc lắm — cần phải thực tế hơn nào trong khi chuẩn bị cho con cái vào đời sống : một nghề, dù là nghề chân tay, có thể giúp cho con người tạo đặt tới thành công và hạnh phúc hơn là cứ lão đão đi vào con đường cử nghiệp hiện nay đã quá đông đảo ?

Phải chăng xã hội cần mở thêm rất nhiều trường kỹ thuật, thực nghiệp ? Phải chăng ngay ở trong ngành học về văn hóa cũng cần phải tăng cường việc tập luyện cho thanh niên về đường thiết thực : con gái cần học thêm về lớm bếp, về khâu vá, về bán hàng, về đánh máy, về việc nuôi dạy con cái v.v... ; con trai cần học thêm về lắm đồ gỗ, về sửa đồ điện, về việc tổ chức một gia đình, một nông trại, một xưởng thợ, một đoàn thể v.v... Trong khi quốc niềm vì tổ chức việc học chính cũng giáo dục, các cơ quan công quyền như Bộ Giáo dục, Bộ Công dân, Tổng Nha Thanh niên, Tổng Nha Thông tin v.v... cũng cần phải nghĩ đến con đường tương lai của tuổi trẻ, cần phải nghĩ đến cũng đến việc làm của họ sau này ?

Trên đây chỉ là ít nhiều câu hỏi khơi ra các ý kiến liên quan tới vấn đề thảo luận. Chúng tôi chỉ mong ý kiến sáu sắc và thiết thực của bạn đọc bốn phương về vấn đề cấp thiết này.

TỰ DO

Ai muốn mua vàng là tốt nhất

Tiệm vàng THẾ - TÀI
190, La Thành Tân, Chợ Mới Sg. TRƯỚC CỬA CÓ 4 CỘP VÀNG
Có nhiều kiểu mẫu vàng là đẹp chọn

Anh hùng Ng.-V-Gân

(Tiếp theo 3 trang 1)

Thêm cơ hội, bọn V.C chia thành ba toán : một toán hết lực chính phủ trách cắc & cũng nặng, một toán cố tâm chặn trong đội Bản an và một toán xuyên lịch vào hai chiến xã bị rằng đan ở cuộc sống. Khiếng kẻ xung phong lần thứ hai của V.C vào đó, bọn xung kích đã đến chiến xã 2, Lính bị bị ở Nguyễn văn Gân, tại xã chiến xã này, mặc dù bị thương, vẫn tạo được một quyết lực đến trước tiên, thu hồn 10 tên V.C. Bọn của lại vô cùng kinh hoàng Chỉ một giây đồng hồ sau, Hạ sĩ Nguyễn văn Gân đã nhảy đến xử dụng khẩu đại liên quét sạch toán V.C từ phía sau vòn ra đến.

Trong khi đó, toán Việt cộng trên lên cuối cùng vẫn chiến xã số 1 ở phía trước đưa nhau gục ngã trước sự ngăn phá của những quả lựu đạn OF tỏ trong chiến xã này và ra. Những toán nầy gục, toán khác lại xông lên. Cộ quân ý thế đ ng cố nhào đến đoạt khẩu đại liên, tay súng đã bắt đầu giảm bớt.

Anh hùng Tiêu văn Tư

Cô sẽ hu tên đã bám được vào xe, nhảy lên lên thì bọn chúng đã bị người anh hùng đọc nhứt rên lai trong chiếc xe nầy là Hạ sĩ Tiêu văn Tư đang dàn lửa đốt ngay nh'ng bắn tay đang bám vào các tế chân mở đã nhảy lên xe. Bây giờ, trong xe đã hết lựu đạn. Sáng ngày thì đã hết súng bọc, Hạ sĩ Tiêu văn Tư cố thêm cho được khẩu đại liên hư, nhưng không kiếm ra bóm. Anh đang lăng tung thì, may thay, khẩu đại liên của chiến điểm xe Quân vận số 2 từ phía sau bắn tới chặn các đợt xung phong của Việt Cộng và yểm trợ cho anh Hạ sĩ Tiêu văn Tư bình tĩnh thảo được khẩu đại liên, vac nhảy ra khỏi xe. Bây giờ chiến xa số 2, phụ lực với Hạ sĩ Nguyễn văn Gân quét tan đợt xung kích Việt Cộng.

Chiến xa số 2 liền chạy lui tăng cường hỏa lực với chiến xa số 3, vòn bị cho bộ binh, trong khi sáng cối của bộ binh cũng đã rót đạn không ngớt vào các ổ trung liên, đại hỏa của địch quân, khiến bọn thằng vội và bỏ rơi lại thế thế. Đồng thời, trong phía tại quân ly Mỗ Cây cũng bắt đầu giao tranh. Chỉ trong vòng 1 giờ ngắn ngủi cũng hồ, trong phía quận Mỗ Cây đã bắn 150phảo đạn 105 ly. Do sự hoàng đến của bộ binh, chiến xa và đầu Hiến Lệ, phóp binh đã bắn trong đích nhiều b hòa lực của địch, trong số, có một b đại liên 50 ly của Việt cộng bị vô tung. cả cùng lần người.

(Còn một nữa, kỳ sau đăng hết)

CHIA BUỒN
Được tin đồng nghiệp
PHẠM - VĂN - ĐẠI
giáo sư trường Trung học Plei-ku đã từ trần Phi cơ ngày 10 tháng 11 năm 1962; Chúng tôi thành thật chia buồn cùng Bà Phạm văn Đại và tang quyến.

Nơi nguyện cầu hương hồn bạn đã khuất, sớm phiêu diêu miền cực lạc.

Toàn thể Giáo sư và Nhân viên trường Trung Học Plei-ku

BÀ MẸ KHỎI LO
SIROP BÉBÉ T.Z.
CÒN NÍT ĐÊM ƠI...HO...KHÓC ĐÊM LÀM KINH...GIỰT MÌNH
GIÁ RẺ HƠI CÁCH TÂY

TRAI NHIỀU MỤN
GÁI DA KHÔNG MỊN, KINH KỲ KHÔNG ĐỀU THẬN KÉM, NƯỚC TIỂU VÀNG, UỐNG :
Bồ Huyết Khu Phong BÁC-SỸ TÍN
Khắp hiệu thuốc các nơi đều có bán. Giá mỗi chai 30$
Kiểm nhận số 69 B.Y.T.-Q.C.D.P.

Lục khát
TÌM ĐÂU RA MỘT DÒNG SUỐI MÁT ĐỂ GIẢI KHÁT ?
HÃY TÌM CHO ĐƯỢC
NƯỚC SUỐI THIÊN NHIÊN VĨNH-HẢO
VÔ CHAI TAI NGUỒN TRONG VẮT, TINH KHIẾT, MÁT MẺ, MÀ CON NGỰA VÀ TRỊ ĐƯỢC CÁC CHỨNG BỆNH THUỘC BỘ TIÊU - HÓA.
UỐNG LÀNH NGUYÊN CHẤT HOẶC VỚI CHANH DƯỠNG, TẠI CÁC TIỆM NƯỚC
VĨNH-HẢO
BẢO VỆ SỨC KHỎE GIÚP ĐỜI TƯƠI TRẺ
WET-MAN EXPRESS

ĐÃ XUẤT BẢN :
Vật Lý Học Đệ Nhất A-B và Kỹ Thuật
TẬP II (Soạn theo chương trình mới)
của G.S. Trần thế Hiển và Nguyễn kích Minh. Thư từ và Ngân phiếu xin liên lạc với ông Trần cốc- Hình 82516 Trần Hưng Đạo

HỘP THƠ Ý-KIẾN TRẢ LỜI...

Ô. Hà tấn Văn.— Phiếu hàng tuần đều có bán mỗi ngày 2 trở ngày thứ tư và nhân như sau: thứ hai và thứ ba bán thêm có hiệu lực tăng thêm các ngày khác hàn phiếu : thứ năm tới. Như thế cũng đã tiện lợi cho bạch hách rất nhiều rồi. Cám ơn ông và đã nghị làm 3 thứ phiếu mua khác nhau không thể thực hiện vì gặp phiền phức và tỉ chức và kiểm soát mà không ích lợi bao nhiêu.

Cô Trần-Lượn -Trung.— Xin trả lời từng điểm :

1.— Việc bắt bồ các loại xe không gần máy không thuộc thẩm quyền Công - Quản.

2.— Việc khuyến khích các xe lô công không thuộc thẩm quyền Công Quản.

3.— đã có hàng trạm mới ghi có các chi tiết như ý cô nhưng chỉ có thể sử dụng xe chạy mà không thể ghi tăng số xe vì ý do chuyên m n.

4.— đã có một số đường chạy thẳng không qua Bến Dược-Hoàng.

5.— như đã trả lời cho Phạm chấp Trung.

Bạn Tố Hội.— Như đã trả lời cho một số học sinh Petrus Ký.

Ô. Tương văn Ngọc.— Trên các đường ở đô và xe xanh chạy xen kẽ nhau trở thành hỗn xe xanh bị phạm nhiều nhưng cũng không đến đổi như đông tính bây. Xe xáo công phải ghé ? an nhớt là khi có hành khách đòng chở sẵn. Có lẽ tài xế hiểu lầm là ông đòng bảo bao tư m chở không phải muốn đi xe buýt.

Ô. Võ-khắc-Khoan.— Chúng tôi đã cho điều tra việc ông kẻ trong thư để có biện phạp thích nghi. Phụ cấp ông cũng đang được nghiên cứu.

NGUYỄN-HOÀ-PHƯƠNG — LÊ-VĂN-PHƯƠNG nhóm học-sinh Công Tư Đa-Thuật nhờ đã trả lời chung trên báo.

Hãy phải thể học sinh đã trả lời chung trên báo.

Thông Cáo của Ban Tổ chức Chợ Phiên Tương Trợ Đồng Bào Thượng

PHONG TRÀO TƯƠNG TRỢ Đồng bào Thượng tỵ nạn Cộng sản

Hân hạnh báo tin cùng toàn thể đồng bào là một Chợ Phiên sẽ được Tổ chức tại "Vườn Tao Đàn" từ 22-12-62 và kéo dài 3 ngày.

Mục đích Chợ Phiên là lấy tiền giúp quỹ Tương Trợ Đồng bào Thượng Tỵ nạn Cộng sản.

Ban Tổ chức sẽ đành nhiều khu quan trọng cho Quý vị Công Thương. Kỹ nghệ gia để trưng bày và bán sản phẩm. Ban Tổ chức cũng dành một số gian hàng cho các nữ chơi gì i ti và một khu đung lâm nơi trình diễn văn nghệ.

Qui vị muốn thai thác không gian hàng trong Chợ Phiên thì xin liên lạc với Đại diện của Ban Tổ chức trong Vườn Tao Đàn hết đầu từ ngày 23-11-1962 trong những giờ làm việc.

4-12 Lớp Tối QUỐC ANH ANH - PHÁP
21-23-25 Ngô-đ.Khôi Đ.T. 22768
● Vỡ lòng, Sơ cấp, Trung cấp, Cao cấp.
● Bổ túc Thất, Lục, Ngũ, Tứ, Tam, Nhị

UỐNG **Cefamid** TRẺ NÍT HẾT BẠN
SỨC KHỎE CÒN CƯỚC BỐI BỐ
NHỜ CÓ SINH-TỐ C
Vs. Ký 1218 ngày 14.8.62

ANH-VĂN
— Vỡ lòng chuyên đàm thoại
— Trung cấp dịch và nói
— Thông dịch
Mở thêm 7 gian tại 1-12-62 tại trường HÌNH HƯNG 383 Phan thanh Giản
— NGUYỄN KHANG
— LÊ PHƯƠNG
— PENNINGTON
— GAVER
G.S.

Rao vặt—Rao vặt—Rao vặt—Rao vặt

30-11-62 Khai trường Phòng lanh Học tốc mới mở xưa nhất Saigon : VIỆT CƯỜNG 18 Tạ thu Thâu Trang tri lịch sự, tối nên Hốt tốc xức dầu Lav. 15đ

Ô. Bà nhờ mua BỘT GIẶT nguyên chất bán đến 20$ kilo: HỒNG LIÊN 134 Trần quang Khải — Saigon.

ĐÊM XUÂN
nhờ nước hoa **Fortuna Fils**, gồm 3 Phương ngát, thơm lâu : mùi A (Amour): tình yêu; **Champagne**: ngây ngất vô vương ; L (Lune de miel) : trăng tràng mật ; R (Rêve d'amour) : tình mơ. Hết tiện nước hoa khắp nơi nấp rằng ve nhờ 20đ.

Sang PHỐ BUÔN BÁN cần thêm Dầu Sinh, Cầu ông Lãnh, cần số 331 Nguyễn công Trứ. Hồi Vinh Giang, 44 Huỳnh thúc Kháng Saigon. Đ.T. số 24.966.

Bán xe moto TWN đời NAS máy tốt. Hỏi 54/8 Lê quang Định — Gia định.

Văn phòng KẾ TOÁN
Qui vị doanh thương, kỹ nghệ muốn có một nơi giữ sổ sách chắc chắn, bảo đảm, khỏi khai thuế tính giá phải chăng, xin mời lại văn phòng Kế Toán Dương Quy Quyền số 14/o Trần khánh Dư Tao Đàn (cạnh xưởng Nông Cơ) do Giám đốc viên Kế Toán Dương duy Quyền điều nhận.

Trường ZIÊN HỒNG
sẽ khai giảng thêm nhiều lớp Anh Ngữ mới đã trình đề vào Sáng, Chiều, Tối ngày 1-12-62. Chi tiết tại 80/6-8 đường Bà Huyện Thanh Quan — Saigon

Luyện thi T.H.Đ.N.C.
— Lớp Toán Lý Hóa (Học chiều)
— Lớp Việt - Sinh - Ngữ - Toán Lý Hóa (Học tối)
KHAI GIẢNG : 1-12-62
Trường PHAN-SÃO-NAM, 141 Trần Quý Cáp

Tr. ANH NGỮ
ZIÊN - HỒNG
80/6 Bà Huyện Thanh Quan sẽ đặc biệt khai giảng LỚP THỰC HÀNH cho người mới học vào 4g10—6g00 chiều. Học cuối ANH NGỮ THỰC HÀNH (Coldoquial English).
Soạn giả : Lê Bá Kông. Lần tái bản thứ tư thêm sự cộng tác của G. David John Lake (Đề hoạch Colombo).
Ngày khai giảng : 1.12.1962.
Học viên nhận có hạn. Xin ghi tên ngay.

CHUYÊN MÔN TRỊ
Bệnh trĩ mạch lươn, đi tiểu ra máu : sa ruột, rò, cùng xức thuốc đem vô TRÍ hàng ngày, không cắt, không đốt, xức thuốc cho ngừng. Bình nhẹn nghèo, lấy chưt ít tiền thuốc.
Nguyễn văn Quynh hiện TIỀN ĐAN 208 Trương minh Giảng — Saigon. *K.N B.Y.T. số 411 ngày 13.9.62*

Xe bán hoặc đổi
Citroen ID 19 BU, 11 ambT,BR, 11 lớg BK 21.500đ, EA coffre 36.000đ, 2 cv BT, Mercedes 180 BP 130.000đ, Goliath BN, BP cần tiền, Simca Versaille BR, Simca 9BE, BP,NASH BL bm BM cả radio cần tiền, Chevrolet BQ, Jeep Willys đầu thấp BN cần tiền, BQ, EB thật tốt, Vauxhall BS, Standard BL, BO, Peugeot 203 BB xôn đổi mới cần tiền, BD kiểu lạ, NSU, AX, Rumi AS, Moto D.K.W. Ariel 2 cv. Nhận gởi bán : Xe gắn máy, Vespa, Lambretta và các loại Scooter, Moto, xe hơi cũ mới. Xe gắn khỏi tiền tiền, khi mua bán xong mới tính hoa hồng 2%.
Hoan nghênh Quý khách đến viếng Salon Xâm Quang của chúng tôi, 354, Phan thanh Giản SG (ngang Bệnh Viện Bình Dân).

ANH-VĂN CỘNG-HÒA 278 - 341
Trường Anh Giảng
Khai giảng 7gio 3-12-62 Tọc Vô Lòng đến Trung Cấp Thông Dịch. Nói chuyện đàm thoại Thông dịch cho người lớn ít có tại giờ học ở nhà. Bàn giao sư đành tiếng Anh-Mỹ xem danh sách tại trường

LUYỆN THI LÝ HÓA ĐỆ NHẤT A-B-C
khai giảng 3.12.62 hồi 16 giờ
Giáo - sư : N. Q. S.
tại trường PHAN SÃO NAM 141 Trần quý Cáp Saigon

Hôm nay 24-11-1962, tìm đọc :
XÃ-HỘI MỚI
SỐ ĐẶC BIỆT VỀ CÔNG KỸ NGHỆ
Một trận kinh tế — Kỹ nghệ sẽ tiêu diệt tiểu công nghệ ? — Giỏ mọc nhân hiệu — Đào tạo chuyên viên — Phòng vấn ông Phan bá Thức, bà Phạm thị Tỵ — Phải thay đổi luật nhà đất — Văn đề mãi dâm
và các mục thường xuyên :
Tuồng áo hóa (HIỆU - CHÂN) — Tiếng vọng pháp đình — Văn nghệ — Khoa học, Y học v v...

VIỆT NAM CỘNG HÒA
Bộ Công - Chánh và Giao - Thông
Khu Bắc Công - Chánh Nam - Phần
SAIGON

Niên khóa 1962
NGÂN - SÁCH QUỐC - GIA
Mục 19, Chương 02, Điều 7

Cáo thị đấu thầu công khai

KHẨN HẠN

MỤC TIÊU ĐẤU THẦU : Cung cấp và chuyên chở 16 dây nhớt 1.680m3 đá xanh cỡ 5/9 giao từng đống dọc đường từ km 35+000 và từ km. 45+000 đến km. 48+000 trên Tỉnh lộ số 30 trong địa phận Ty Công Chánh Khu Bắc Công Chánh Nam Phần.

NGÀY CUNG CẤP VÀ NƠI ĐẤU THẦU : Ngày 4 tháng 12 năm 1962, hồi 9 giờ tại Khu Bắc Công Chánh Nam Phần, số 86 đường Nguyễn Thông — Saigon.

Ước lượng công tác : 756.000$00
Kỹ Quỹ tạm : 15.000$00

Thời hạn thực hành công tác : 40 ngày.

ĐIỀU KIỆN DỰ THẦU : Đơn xin tham dự cuộc đấu thầu phải gởi đến Khu Bắc - ng Chánh Nam Phần, số 86 đường Nguyễn Thông Saigon trước ngày 30-11-1962.

NƠI THAM KHẢO ĐIỀU KIỆN SÁCH : Khu Bắc Công Chánh Nam Phần, số 86 đường Nguyễn-Thông Saigon và Ty Công Chánh Kiến-Hoà.

Saigon, ngày 23 tháng 11 năm 1962
Trưởng Khu Bắc Công Chánh Nam Phần,
NGUYỄN-VĂN-TRƯỜNG

Cáo thị đấu thầu

Một cuộc đấu thầu công khai để cung cấp ấn chỉ và sổ sách cho Ngân Hàng Quốc Gia Việt Nam và niêm yết ngày 17-12-1962 tại trụ sở Ngân Hàng Quốc Gia Việt Nam, 17, Bến Chương Dương Saigon.

Đơn xin dự thầu sẽ nhận đến ngày 8-12-1962 là hạn cuối cùng.

Điều kiện sách cỡ hạ xin tại Phòng Vật liệu Ngân Hàng Quốc Gia Việt Nam trong những ngày và giờ làm việc.

Saigon, ngày 24 tháng 11 năm 1962
NGÂN HÀNG QUỐC GIA VIỆT NAM
NGUYỄN TÂN

CÁO THỊ ĐẤU THẦU CÔNG KHAI

NƠI VÀ NGÀY GIỜ MỞ THẦU : Hồi 08 giờ 00ngày 12 tháng 12 năm 1962 tại Ty Chi Huy Thông Vận Bình Trị Trần Hưng Đạo Saigon

MỤC TIÊU VIỆC THẦU : Chuyên chở vật dụng và cơ giới ngoại cho Quân Đội Việt Nam Cộng Hòa, trị giá ước lượng :

— 2.500.000$00 Điều Lệ Sách số 12 (Chuyên chở vật liệu đủ loại từ Nhà Trang và Vũng Cao Nguyên).
— 2.500.000$00 Điều Lệ sách số 13 (Chuyên chở vật liệu đủ loại từ Qui Nhơn đi Vùng Cao Nguyên).
— 500.000$00 Điều Lệ Sách số 14 (Chuyên chở và kéo cơ giới từ Nha Trang và Vùng Cao Nguyên).
— 500.000$00 Điều Lệ Sách số 15 (Chuyên chở và kéo cơ giới từ Qui Nhơn đi Vùng Cao Nguyên).

NƠI THAM KHẢO ĐIỀU LỆ SÁCH : (trong những ngày, giờ làm việc) tại :

— Nha Hành Ngân Kế Bộ Quốc Phòng — 63 Gia Long Saigon.
— Bộ Chỉ Huy Thông Vận Bình, Trại Trần Hưng Đạo Saigon.
— Trại Tuinh Minh Thế Khánh Hội.
— Thông Vận Bình Vùng 2
— Thông Vận Khu 21
— Thông Vận Bình Vùng 1

Saigon, ngày 21 tháng 11 năm 1962
Trung Tá TRẦN VĂN XÔI
Chỉ Huy Trưởng Thông Vận Bình QBVNCH

Cáo thị đấu thầu công khai

MỤC TIÊU VIỆC THẦU : Cung cấp thực phẩm tươi, gạo, đường và chi đốt cho các Quân Y Viện Quân Đội Việt Nam Cộng Hòa trong năm 1963.

ĐỊA-ĐIỂM	Nơi đồn trú	Ngày và giờ đấu thầu	Trị giá ước lượng	Số lô
— TYV. Cộng Hòa	SAIGON	13-12-62 hồi 9giờ00	10.358.210$95	9
— VBL. Ngô Quyền	THỦ ĐỨC	14-12-62 »	4.670.400.00	5
— QYV. Vũng Tàu	VŨNG TÀU	15-12-62 »	1.519.747.00	2
— Bệnh viện 3 Dã chiến	PHONG DINH	13-12-62 »	992.400.00	3
— Chi nhánh B Bệnh viện Dã chiến	ĐỊNH TƯỜNG	14-12-62 »	3.9.924.00	1
— TYV. Duy Tân	ĐÀ NẴNG	13-12-62 »	7.335.000.00	5
— QYV. Nguyễn Huệ	NHA TRANG	14-12-62 »	2.276.140.00	3
— QYV. Qui Nhơn	QUI NHƠN	15-12-62 »	2.175.600.00	2
— QYV. Banmethuột	BANMÊTHUỘT	13-12-62 »	830.000.00	1
— QYV. Pleiku	PLEIKU	14-12-62 »	882.700.00	1
— Bệnh viện 2 Dã chiến	KONTUM	15-12-62 »	794.910.00	1

Nơi tham khảo Điều Lệ Sách trong những ngày giờ làm việc :

— Nha Tổng Giám Đốc Hành Chánh Ngân Sách và Kế Toán số 63 đường Gia Long SAIGON.
— Nha Quân Y - QBVNCH (trường Thủy Y Viện Cộng Hòa) GÒ VẤP.
— Các Quân Y Viện kê trên.

KBC. 4.545, ngày 19 - 11 - 1962
CHỈ HUY TRƯỞNG TRẠI LÊ LAI